

RUSIJA RUOŠIASI AGRESIJAI

DEMOKRATIJA NEISITVIRTINO

Suirus sovietų imperijai, net ir Rusijoje iš pradžių lyg ir norėta imtis demokratinių pertvarkymų. Daugiau laisvės įgijo spauda, ėmė formotis naujos visuomeninės ir politinės organizacijos. Šiek tiek pagyvėjo inteligentija. Tokioms permainoms pritarė ir kai kurie buvę aktyvūs kompartijos veikėjai, netolimoje praeityje susidūrę su totalitarinio režimo buku. Jie aštriai kritikavo aukštuose kompartijos sluoksniuose išsikerojusią apatiją, naujovių baime, išulų karjerizmą, visą tuometinę priplėkusią "partkomų" atmosferą, persunktą itarumu, pavydu, nuolatiniomis intrigomis. Ryškus tokio kritiko pavyzdys netolimoje praeityje – buvęs garsiojo Politinio biuro narys, o dabar – Rusijos prezidentas Boris Jelcin.

Tačiau demokratijos esmę suvokusių žmonių gretos Rusijoje buvo labai negausios, silpnos ir susiskaldžiusios. Inteligentija, kuri panašių istorinių lūžių momentais dažniausia tampa pažangių permainų skatintoja, buvo labai skirtingai susisluoksniavusi: šalia mokslininko, gana kritiškai nusiteikusių sovietinio režimo atžvilgiu, stovėjo ši režimą toleruojantys, šalia sunkiai besiverčiančio maištingo menininko buvo viskuo patenkinti valdžios išpenėti "pripažintieji". Net disidentams buvo gana sunku atsikratyti imperinio, "didžiariusiškojo" požiūrio į kitas tautas bei užgrobtas teritorijas. Natūralusis tautinis patriotizmas buvo persipynęs su mitais apie "didžiąją Rusiją", apie jos "teisę" savintis kitų tautų žemes, apie tariamąjį rusų pranašumą. Net iš tokio žymaus kovotojo prieš kitaminčių persekiojimą, koku buvo rašytojas Aleksandras Solženycinas, lūpų ne kartą sklido šovinistinės gaidos, netgi priešiškus Baltijos valstybių siekiams. Dauguma disidentų buvo vienišiai, neretai atsидuriantys "kovotojų su vėjo malūnais" vaidmenyje, aplinkinių nesuprasti ir nepalaikomi. Net ir atsivėrus laisvesnio gyvenimo galimybėms, jie taip ir nesugebėjo susivienyti, išaugti į tvirtą politinę jėgą.

Vos prasidėjusias demokratines permainas netrukus ėmė stabdyti augantys ūkiniai sunkumai. Subyrėjus imperi-

Jonas Jasaitis

jai, neišvengiamai ėmė byrėti ir komandiniais būdais valdyto ūkio struktūros. Nuosmukį dar labiau pagreitino ir pagilino senosios politinės ambicijos, noras "nubausti išstojusius iš sąjungos". Su buvusių sovietinių kolonijų įmonėmis buvo nutraukti visi ekonominiai saitai, nepaisant, kad tokiu būdu kenkiama ir sau.

Atsivėrusios konkurencijos sąlygomis tuoj pat išryškėjo milžiniškas ūkinis atsilikimas: pasenusios, nenašios technologijos, didžiulės energetinės sąnaudos, prasta darbo kokybės kontrolė. Tokių įmonių gaminius buvo įmanoma parduoti tik vidaus rinkoje. Tačiau ir į ją gana sparčiai ėmė skverbtis nepalyginamai tobulesnė Vakarų produkcija.

Laisvosios rinkos santykių formavimąsi Rusijoje nuo pat pradžių lydėjo, švelniai sakant, keistokas visuomenės požiūris į nuosavybę. Ten nėsako "vogti", bet: "sukombinuoti", "nušvilpti", tiesiog "išnešti" ir pan. Kai valstybinės įmonės pateko į buvusių partinių "viršininkų", KGB karininkų ar paprasčiausių kriminalinių nusikaltėlių rankas, niekas per daug nesistebėjo, nesipiktino ir nesipriešino. Darbininkams atrodė, kad niekas nepasikeis: jie ir toliau dirbs prie savo staklių. Tačiau naujieji "savininkai" apie gamybą nedaug teismanė ir jos modernizuoti net nesiruošė. Jiems buvo svarbiausia pusvelčiui įsigytą turtą tuoj pat perparduoti ir griebti kitą – didesnę kasnį. Tarp kitko, gana panašiai po nepriklausomybės atkūrimo vyko ir Lietuvoje. Tokios "prichvatizacijos" pasekmės – visur vienodos: nutrūkusi gamyba, įmonių bankrotai, bedarbystė, visuomenės įniršis. Tačiau nirstama ne ant aferistų, išgrobsčiusių turtą, o ant "demokratų", nes, atseit jie, "visą šią betvarę pradėjo". Todėl ir nereikia stebėtis, kad Rusijoje daug kas jau pasiilgo ... Stalino laikų. Anot jų, kalti "pribaltai", kurie net buvę nedėkingi už socializmo statybą jų žemėje, kalti savieji disidentai, nes jie tikriausia "tarnauja Vakarų imperialistų interesams". Tik neateina į galvą mintis kaltų pasiieškoti savo tarpe, apkaltinti savo ištįžimą, abejingumą, šlykščiausią kasdieninę netvarką.

Ūkinė suirutė Rusijoje ir toliau gilėja. Pinigų nėra ne tik pasenusių gamyklų atnau-

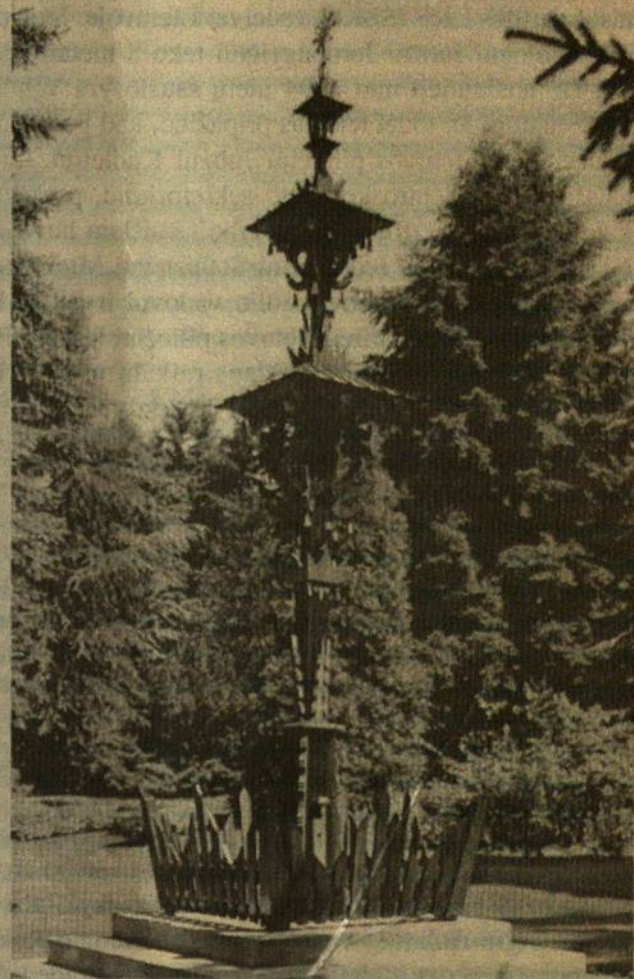
jinimui, bet ir paprasčiausiam eiliniam remontui. O ir iš kur jų gali atsirasti? Pusalkaniai darbininkai, pusmečiais negaunantys atlyginimo, besidarbuojantys su aplūžusiais įrenginiais, kokybiškos produkcijos pagaminti negali. Didžioji iš užsienio gautų paskolų dalis – išgrobstyta. Gauti naujas paskolas – vis sunkiau. Ratas užsidaro, įniršis vis auga. Bėlieka tik ji mikliai nukreipti į tariamą priešą. Alkani ir įpykę lengvai tampa žiauriais kareiviais. Ne kartą teko girdėti, kaip praėjusio karo metu pagyvenę rusai stodavo į kariuomenę sakdami: "Vis tiek čia badu padvėsi, o ten nors ėsti gausi, dar ir kokį fricą nušausi..." Iš tokių ir formavosi "nenugalimoji raudonoji".

Dabar padėtis kartoja. Valdžiai bėlieka rasti dingstį naujai karinei avantiūrai, geriausia – prieš nesenai išsivadavusias arba tik dabar į kovą už nepriklausomybę pakilusias negausias tautas. Ar ne tai vyksta Kaukaze? Ar ne todėl nuolat ieškoma prieabių prieš Baltijos valstybes?

PRATYBOS IR MANEVRAI

Kad kariuomenė galėtų pasiruošti naujai agresijai, ji turi gauti nors minimalų aprūpinimą. Ir Rusijos valdžia tam pinigų suranda. Dabar bėlieka surepetuoti įsiveržimą. Rusija puikiai žino, kad šiandien Europoje nėra nė vienos valstybės ar jų sąjungos, kuri kėsintųsi į jos valdas. Beveik nėra jokio pavojaus ir jos azijinėje dalyje. Na, nebent vėl susikirstų Rusijos ir komunistinės Kinijos užmačios. Bet šiuo atveju Rusija vis labiau linkusi derėtis. Tai ir suprantama: siaučiant ūkinei suirutei, jos karinė jėga labai susilpnėjo, o Kinija, pasigrobusi modernios ginkluotės paslaptis ir valdanti nebeišsėmiamus patrankų mėsos resursus, būtų per daug pavojingas priešininkas.

Net tuo atveju, kai Rusijos kariuomenė masiškai žudo "savo piliečius" (kaip tai daug metų vyko "Pribaltikoje", nesenai – Čėčėnijoje, o dabar vyksta Dagestane), kitos valstybės bevelija sakyti: "Rusijos vidaus reikalas". Apie svarbiausią, Jungtinių Tautų dokumentais numatytą žmogaus teisių laikymąsi, apie šurpiausius Rusijos valdžios ir kariaunos nusikaltimus prieš pavergtas tautas

The Lithuanian Shrine

"Žuvome, kad būtumėte laisvi." Amerikos lietuvių pastatytas kryžius už Lietuvos laisvę žuvusiems didvyriams ir komunizmo kankiniams pagerbti. *Sanctuary of Our Sorrowful Mother, Servite Fathers. Portland, OR.*

net nekalbama! Jokia stambesnė tarptautinė organizacija šių nusikaltimų neregistruoja, bylų nekelia ir kaltų neieško. Niekas nesiruošia siųsti savo lėktuvų, kai "etniniai valymai" vyksta Rusijoje. Todėl rusiškosios karinės propagandos kuriami manevrų scenarijai tampa absurdiškais: jokio "įsiveržimo iš užsienio" šiuo metu net būti negali. Rusijos karinių doktrinų kūrėjams tenka keisti pozicijas: kalbėti apie "teisę" pirmiesiems panaudoti branduolinį ginklą, "teisę" įsiveržti į kitas valstybes rusakalbių "gynimo" dingstimi. Rusijos vanaigai bijo tik vieno: kad nesusivienytų visos demokratinės kelias pasirinkusios Europos valstybės, kad jos nesusitelktų į NATO. Tada ateitų galas bet kokioms karinėms avantiūroms. Tokiu atveju tektų atsakyti kaltų ieškojimo užsieniuose ir galų gale pradėti paprasčiausiai tvarkytis savo namuose. Tačiau dabartinei Rusijos Dūmai toks uždavinys – net nesuvokiamas. Jai dar tebeatrodo, kad karinių avantiūrų kelias – daug lengvesnis. Todėl neatsitiktinai šioje ūkinio chaoso purtomoje šalyje kariniai manevrai pastaruoju metu vis dažnėja. Štai tik vienas iš naujesnių pranešimų, gautas iš BNS:

"Rusijos Baltijos karinio laivyno Kovinės parengties valdybos viršininkas 1 rango kapitonas Dmitrij Komkov

pranešė, kad Baltijos laivynas per rugpjūčio 2-20 dienomis vykstantį grupės laivų žygį pirmą kartą šaudys iš zenitinio raketų komplekso S-300 PS į žemai ir labai greitai skrendančius taikinius. Pasak jo, tokių karinių pratybų dar nebuvo nė viename Rusijos laivyne. Be to, taip pat pirmą kartą bus šaudoma iš kompleksų S-300 PS į nestebimą taikinį. Per pratybas naikintuvai SU-27 taip pat šaudys į taikinius "oras-oras" klasės raketomis. [...] Taip pat bus išlaipintas jūrų desantas į neįrengtą pakrantę. Laivų žygyje dalyvaus karo ir aprūpinimo laivai, aviacija, bus panaudota įvairi technika. Kariniuose mokymuose dalyvaus daugiau kaip 1500 žmonių, tarp jų - beveik 400 jūros ir oro desantininkų. D. Komkov pabrėžė, kad laivynų žygis vyksta pagal iš anksto patvirtintą planą ir nesusijęs su kariniais mokymais, rugpjūtį rengiamais kaimyninėse valstybėse." (BNS)

Visai nesenai pasibaigė Rusijos kariniai manevrai Baltijos jūroje, apie kuriuos kalbėta kaip apie stambiausius per pastaruosius kelis dešimtmečius. O štai vėl nauji pasirėngimai, vykstantys "pagal iš anksto patvirtintą planą". Kodėl jų prireikė planuotojams? Ką iš tikrųjų jie yra suplanavę?

Girdėta iš Vilniaus

• **NUOSPRENDIS SAUSIO 13-OSIOS BYLOJE.** Istorinėje Sausio 13-osios sąmokslininkų byloje teisiamiesiems paskirtos švelnesnės bausmės už tas, kurias siūlė prokurorai. 12 metų laisvės atėmimo skirta Sovietų Sąjungos piliečiui save laikančiam Mykolui Burokevičiui, buvusiam prosovietinės komunistų partijos LKP (SSKP) vadeivai Lietuvoje. Šios partijos CK ideologui Juozui Jermalavičiui teko 8 metai kalėjimo. Abu šie teisiamieji nuo 1994 metų sausio yra Vilniaus tardymo izoliatoriuje, todėl teismas pripažino, kad jie jau atliko dalį bausmės. Lietuvos piliečiui Juozui Kuoleliui, buvusiam LKP (SSKP) Centro komiteto sekretoriumi, paskirta 6 metų kalėjimo bausmė, Rusijos pilietybę turinčiam buvusiam "Tarybų Lietuvos" radijo redaktoriui Stanislavui Mickevičiui – 4 metams kalėjimo, to paties radijo vadovui ir SSKP CK leidyklos Lietuvoje direktoriui, Lietuvos piliečiui Leonui Bartoševičiui – 3 metai, buvusiam Vidaus reikalų ministerijos Viešosios tvarkos tarnybos vyresniajam inspektoriui, Lietuvos piliečiui Jaroslavui Prokopovičiui paskirti 6 nelaisvės metai, bet pritaikius amnestiją jo bausmė sumažinta dvejais metais. 332 tomų byla buvo nagrinėta nuo 1996 metų rudens.

• **NEĮVYKDYTAS BIUDŽETAS.** Šiuo metu Lietuvos biudžeto išlaidos viršija pajamas apie 300 milijonų litų, o skirtumas dengiamas iš valstybės skolintų lėšų. Bet iki metų pabaigos Finansų ministerija tikisi biudžeto deficitą likviduoti gautomis pajamomis. Rugpjūčio 25 d. Vyriausybė pritarė Finansų ministerijos parengtam šių metų valstybės biudžeto patikslinimo projektui, kuriame numatoma valstybės pajamas ir išlaidas sumažinti 6,2 procento, arba 450 milijonų litų.

• **PARTIZANŲ ARCHYVAS.** Adučiškio apylinkėse (Švenčionių raj.) rastas Vytauto apygardos Tigro štabo archyvas. Iš viso rasta 1198 lapai dokumentų ir 22 mokykliniai sąsiuviniai su Tigro rinktinės vado Vinco Žaliaduonio-Rokora šytais dienoračiais, pavadintais kronikomis. Jos pradedamos 1945 m. liepos 5 d. ir baigiamos 1951 m. Šie dienoraščiai atskleis daug nežinomų laisvės kovų įvykių Švenčionių ir Ignalinos rajonuose, padės išsiaiškinti daugelio partizanų likimus, jų žūties aplinkybes ir laidojimo vietas.

• **LAISVĖS KOVOTOJAS – NEREIKALINGAS.** Žinomas disidentas Algimantas Andreika, Atgimimo priešaušryje per bado akciją žiauriai sumuštas omonininkų, prarado sveikatą. Bijodamas, kad su juo bus susidorota, Sąjūdžio rūpesčiu 1989-aisiais išvyko į Vokietiją. Ten jam atliktos keturios operacijos. 1995-aisiais grįžęs į Lietuvą A. Andreika pasijuto niekam nereikalingas.

• **LIETUVIAI – ANGAROS PAKRANTĖSE.** "Angaros pakrantėse ir dabar galima išgirsti kalbant lietuviškai" – tai trečiasis išpūdžių rinkinys iš kelionės pas Sibiro lietuvių, spausdinamas "Kauno dienoje". Delegacija iš Lietuvos lankėsi lietuvių tremtinių gausiai gyvenamose vietose. "Aš labai džiaugiuosi, kad atėjote su mumis susitikti, tačiau dar labiau džiaugčiausi, kad jūsų čia nebūtų nė vieno, kad visi jūs būtumėte Lietuvoje", – sakė delegacijos vadovas, Pasaulio lietuvių bendruomenės vicepirmininkas Gabrielius Žemkalnis, susitikęs su gausiai susirinkusiais Irkutsko lietuviais – tremtiniais bei jų palikuoniais. Norinčių grįžti – labai daug.

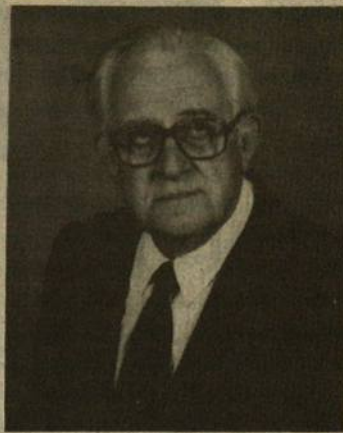
• **LUKAŠIZMAS – NETEISĖTAS.** Šiuo metu Vilniuje gyvenantis Baltarusijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Semionas Šareckis rugpjūčio 23 d. paskelbė perimantis visus šios šalies valstybės vadovo įgaliojimus, o dabartinio prezidento A. Lukašenkos veiklą pavadino neteisėta. "Šių metų liepos 20 d. prezidento Aleksandro Lukašenkos įgaliojimai baigėsi, tačiau jis, neteisėtai užimdamas valdžią, ir toliau savo jėgas skiria Baltarusijos ir Rusijos suvienijimui į vieną valstybę, kurios vadovu vis dar svaioja tapti", – rašo S. Šareckis.

• **SKLYPAS P. GYLIUI.** "Vytautą Landsbergį smerkęs eksministras Povilas Gylys pats pasiglemžė sklypą", – rašo "Respublika". Būdamas LDDP Vyriausybės užsienio reikalų ministru P. Gylys iš valstybės už juokingai mažą sumą yra įsigijęs sklypą namo statybai. Sklypas prie Žaliųjų ežerų, Turistų gatvėje, tuometinės valdžios sprendimu P. Gyliui buvo atmatuotas 1993-ųjų gruodyje. "Respublikos" žiniomis, P. Gylys už gautą sklypą namo statybai valstybei sumokėjo 501 litą 44 centus. Įteisinant šį sklypą, jis įvertintas 15 948 litais. Tokio sklypo rinkos vertė šiuo metu yra apie 40 tūkst. litų.

• **PAVOJINGA SEKTA - ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE.** Ignalinos atominėje elektrinėje dirba aštuoni 8 uždaro religinio judėjimo - Visagino Jėzaus Kristaus cerkvės nariai. Jų gyvenimas tampa vis uždaresnis, ir net sektantų šeimų nariai nelabai žino, kokie jų veiksmas skatinami.

• **LIETUVAITĖ – LENKTYNIŲ LAIMĖTOJA.** Lietuvos dviratininkė D. Žiliūtė tapo svarbių lenktynių "Tour de France" laimėtoja. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Rusijos Dūma rugpjūčio 16 d. be ilgų atsikalbinėjimų patvirtino naująjį prezidento B. Jelcino paskirtą vyriausybės vadovą Vladimirą Putiną. Per paskutiniuosius 17 mėnesių tai bus jau penktasis premjeras. Už jį Dūmoje balsavo 233 nariai, prieš buvo 84.

Vyriausybės vadovo pakeitimas ir paties prezidento B. Jelcino užuomina, kad naujasis premjeras būtų ir neblogas kandidatas į prezidento vietą, tapo Rusijos rinkiminės kampanijos pradžia. Dūmos rinkimai turi įvykti dar šiemet, gruodyje, o ateinančiais metais bus renkamas Rusijos prezidentas. Premjeras pripažino, kad jis dar nėra apsisprendęs, ar kandidatuos į prezidento vietą. Anot jo, pirmiausia reikia įvesti drausmę ir tvarką vyriausybėje, o taip pat nuslopinti Kaukaze prasidėjusią "neteisėtą ginkluotų banditų veiklą".

Ką turėjo galvoje Vladimir Putin, kalbėdamas apie drausmę ir tvarką, šiek tiek atskleidė naujos vyriausybės sudarymas. Vyriausybėje pasiliko tie patys du vicepremierai, finansų, gynybos ir užsienio reikalų ministrai, tačiau savo posto neteko teisingumo ministras Pavel Krašninov.

Prezidento B. Jelcino politiniai priešai jo paties ne-

POLITINIAI ŽAIDIMAI RINKIMŲ IŠVAKARESE

kaltina finansinėmis spekuliacijomis, tačiau Maskvoje skleidžiami gandai, kad savo užimama vieta naudojasi prezidento dukte. Įtakingas Maskos dienraštis "Komeršant", kurį nusipirko artimas prezidento dukters Tatjanos Djačenko bičiulis milijonierius Boris Berezovskij, net aprašė Tatjanos investicijas ir turtus. Už tą rašinį tuoj iš pareigų "pasitraukė" šio laikraščio redaktorius.

Rusijoje savo ambicijomis pagarsėjo Maskvos meras Jurij Lužkov, kuris, kaip kalbama, norėtų tapti Rusijos prezidentu. Dabartiniam premjerui dar dirbant Saugumo departamente, buvo stropiai patikrinti Maskvos mero finansiniai reikalai. Valdžios paskirti inspektoriai atliko revizijas ne tik miesto finansų įstaigose. Jie taip pat pasidomėjo ir mero žmonos investavimais užsienio firmose.

Amerikoje leidžiamo "The New York Times" dienraščio bendradarbiai atskleidė nedidelio banko "The Bank of New York" operacijas. Labai gyvas Rusijos indėlio judėjimas ir keitimasis sukėlė ir FBI įtarimus, kad ši sąskaita naudojama "pinigų plovimui". Banko vadovybė, nebelaukdama, kol paaiškės tikrieji faktai, iš pareigų atleido dvi viceprezidentes: Niujorke dirbančią Natašą Garfinkel-Kagalovskij, o Londone – Lucy Edwards. Banko vadovybė pakvietė Niujorko valstijos pietinės dalies prokurorą ištirti, ar Rusijos mafija nenaudoja šios banko sąskaitos savo tikslams. Kaip rašoma šiame laikraštyje, ypatingą teisingumo organų susidomė-

jimą sukėlė Semiono Jukovič - Mogilevič banko sąskaitos. Jis esąs 53 metų milijonierius, kurio neaiški veikla jau atkreipė Britanijos slaptosios tarnybos dėmesį. Apie jį buvo pranešta ir JAV teisingumo įstaigoms.

Artėjant Rusijos Dūmos rinkimams, didelį susidomėjimą sukėlė buvusio vyriausybės vadovo Jevgenijaus Primakovo veiksmas. Jis pasirodė spaudos konferencijoje kartu su Maskvos miesto meru ir paskelbė, kad prisijungia prie politinio judėjimo "Tėvynė – visa Rusija". Šį judėjimą remia daug Rusijos gubernatorių. Prie jo taip pat prisidėjo "Rusijos balso" ir Rusų liaudininkų partijos. Pastaroji anksčiau bendradarbiavo su komunistais.

J. Primakov pasakė, kad jis dar negali atsakyti, ar kels savo kandidatūrą į Rusijos prezidento postą, tačiau jis žinąs, kad žmonės juo pasitiki. O tai jam esą labai svarbu. Anot jo, pirmiausia reikės laimėti Dūmos rinkimus ir priimti reikiamus įstatymus. Jam svarbu vėl atstatyti viceprezidento postą, kurį panaikino dabartinis prezidentas. Teks apkarpyti ir nepaprastą prezidento galias, kurias numato dabartinė Konstitucija. Rusijos spaudos apklausos ir viešosios nuomonės tyrinėtojų organizacijos tvirtina, kad J. Primakov tikrai turi nemažą rinkėjų pasitikėjimą. Jei šiandien vyktų prezidento rinkimai, jis nugalėtų komunistų kandidatą G. Žuganovą 49-21 proc., o jei kandidatu būtų pats Boris Jelcin, laimėtų komunistų vadovas, nes už B. Jelciną balsuotų vos apie 3 proc. rinkėjų.

Keliais sakiniiais

• Rusijos vidaus reikalų

viceministras, generolas pulkininkas Igor Zubov, ką tik grįžęs iš Kaukazo, spaudos konferencijoje paskelbė, kad Rusijos karinės jėgos turės sustiprinti artilerijos ir karo aviacijos veiklą prieš islamo karius Čečėnijoje ir Dagestane, nes pėstininkų puolimai atneštų daug nuostolių. "Banditai" esą gerai ginkluoti. Net Afganistano karo veteranai pripažįsta, kad kalnuose sukilėliai turi neprieinamų slėptuvių. Gen. J. Zubov pasigyrė, kad jo kariuomenė pasiekė strateginį tikslą – suskaldė sukilėlius į mažesnes gruputes. Anot jo, sukilėliai neteko apie 500 žmonių. Rusijos kariuomenės nuostoliai: 40 žu-

vusių ir 160 sužeistų.

• Kinijos ambasadorius, dirbantis Vašingtone, įspėjo, kad amerikiečiai nesikištų į Kinijos nesutarimus su Taiwanu, kuris, anot jo esąs Kinijos provincija, atsimetusi nuo tėvynės. Ambasadorius, nagrinėdamas JAV spaudą, jau pastebėjęs, kad Taivano klausimas gali tapti rinkimų kampanijos tema. Jau girdisi atskirų kandidatų pažadai padėti Taiwanui visiškai atsiboti nuo Kinijos, net paskelbti nepriklausomybę. Jo nuomone, Amerika padarytų didelę klaidą, toliau ginkluodama Taiwaną ir net planuodama uždengti jį "gynybos skydais", priekaištavo ambasadorius. Į tai atsiliepdamas

valstybės departamento atstovas James Rubin pasakė reporteriams, kad Amerika jau seniai ragina Kiniją ir Taiwaną ieškoti tarpusavio supratimo ir visus painius klausimus spręsti taikiai.

• Rugpjūčio 19 d. Belgrade įvyko nemažos demonstracijos, kuriose serbai reikalavo, kad iš pareigų pasitrauktų Jugoslavijos prezidentas Slobodan Milošević.

• Jugoslavijos socialistų partija, kuriai vadovauja S. Milošević, išklausiusi politinių priešininkų reikalavimus, kad prezidentas pasitrauktų iš pareigų, paskelbė, kad sutinka artėjančius Jugoslavijos parlamento rinkimus surengti (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-3150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pima klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiros numerio kaina – 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nespausdinami.

Redakcijos skiltis

Lyg artėjant nelaimėi...

Jau nieko nenustebinsi sakymas, kad padėtis šiandieninėje Lietuvoje yra labai sudėtinga. Statistikos įstaigos nebeišsiskindamos praneša, kad smunka gamyba, vis mažėja eksportas, biudžete didėja atotrūkis tarp išlaidų ir pajamų. Jau niekas nebekalba apie pernai žadėtą "nedeficitinį" biudžetą. Nauji vyriausybės vadovai, išsiaiškinę padėtį, be jokių užuolankų siūlo mažinti biudžetą, planuoja verslo pagyvinimą, esminę valstybės interesų apsaugą. Jiems tenka susitikti su streikuojančiais žemdirbiais ir dėl pernelyg išpušto importo bei nesuvaldomos kontrabandos žlungančių įmonių atstovais. Reikia konkrečių veiksmų, atveriančių kelią žmonių iniciatyvai, grąžinančių jiems pasitikėjimą ir viltį. Tenka ir atvirai pripažinti, kad šiuo metu valstybė nepajėgia pakankamai remti mokslą, suteikti socialines garantijas. Šiuo metu gal tik buvęs premjeras ir keletas arogantiškų jo šalininkų dar tvirtina, kad jokių biudžeto pakitimų nereikia, nes esą užtenka tik geriau surinkti mokesčius. Naujajam premjerui nėra kada sakyti gražias kalbas iškilminguose renginiuose ir žarstyti pažadus.

Suprantama, kad tokiu metu ir Seimas, ir politinės grupuotės, save vadinančios partijomis, jei iš tikrųjų rūpinasi, kaip įveikti užgriuvusius sunkumus, turėtų sutelkti visas jėgas, atidėti bet kokių nesutarimų aiškinimąsi ir ieškoti konkrečių išeičių. Jau seniai žinoma, kad iš tų kelių šimtų įstatymų, priimtų ir dabar svarstomų Seime, tik keletas turi principinę reikšmę. Dauguma kitų yra per smulkūs, neesminiai, neatveriantys kelių naujiems ūkiniams santykiams, neretai net prieštaraujantys vienas kitam. Juo tų įstatymų daugiau, tuo sunkiau išsiaiškinti, kaip jie gali pasitarnauti pažangai. Gal bent porai mėnesių derėtų padaryti pertrauką ir, Seime palikus tik būtiniausias komi-

sijas, jo nariams išvažiuoti į savo apygardas? O grįžę tegu atsiskaito, ką konkrečiai nuveikė. Be abejonės, po tokios išvykos ir bendrieji posėdžiai įgytų visai kitą turinį. Aiškių sprendimų fone tuoj pat išryškėtų neišmanymas ir demagogija.

Tačiau stebint politinį Lietuvos gyvenimą, susidaro įspūdis, kad gana galingos jėgos labiausiai bijo aiškumo. Visuomenės dėmesį bandoma nukreipti į neesminius, karais net absurdiškus dalykus, sukelti ginčus ten, kur net nėra apie ką ginčytis. Tokių intrigų prasmė viena: kad tik žmonės neatgautų savigarbos ir pasitikėjimo valstybe.

Štai keli pavyzdžiai. Vis netyla triukšmelis dėl vadinaimo "sovietmečio skulptūrų parko". Dabar pradėta įtikinti, jog Dzūkijos miško kampelyje net bus nutiesti geležinkelio bėgiai ir pastatyti vagonai, panašūs į tuos, kuriais vežė į Sibirą. Esą bus paaiškinta, kokie iš tikrųjų buvo asmenys, pavaizduoti skulptūrose. "Parko" šalininkai norėtų, kad žmonės užmirštų pagrindinę skulptūros prasmę – menininko talento jėga buvo panaudota budelių išaukštinimui.

Atviros klounados formą įgijo "sklypų istorija". Nepriklausomai valstybei turėtų būti gėda, kad žmonės, vedę į Nepriklausomybę, iki šiol neturėjo net tokio paprasčiausio dalyko, kaip sklypelis nuosavo namo statybai. Argi tai ne liudija apie norą ir toliau išlaikyti visuomenę masiniame sovietiniame elgetizme? Nepavykus V. Landsbergio apkaltinti, liko tik savamokslių klounų maivymasis. Seimo narys, pagarsėjęs "slaptos medžiagos" radiniais, labdarai siūlo seną šaldytuvą, pasigirdamas, jog pats ką tik nusipirko užsieninį. O kitas, žinomas tik dėl gauto viešo antausio, reikalauja, kad ir jam sklypą paskirtų būtent "toje pačioje vietoje". Kad tik tokie klounai nelaimės visam kraštui neprišauktų...

Juozas Žygas

Skubios telegramos, kurias vaikai, garsiai rėkdamiesi parduvinėto, skelbė, kad Vokietija, diena brėkstant, užpuolė Lenkiją. Mano amžiaus karta turėjo daugiausiai karo bijoti. Bet mes tikėjome tais, kurie nuo tribūnų garsiai kalbėjo:

– Tauta, būk rami!

Tad jais tikėdami galvojome, kad Lietuva yra uola, kurios niekas nedrįs užpulti. Be to, mes, kurie pergyvenome Lenkijos ultimatumą ir per radiją girdėjome (dar taip neseniai), kaip lenkų minios Vilniuje garsiai rėkė:

– Maršale, vesk mus į Kauną!

Mūsų karta buvo išauginta "Tupi lenkas už kalniuko" nuotaikose. Todėl radijo bangomis girdimi lenkų pranešimai apie artėjančius vokiečių bombonešius mūsų ausyse skambėjo kaip graži muzika. Žinoma, tuomet niekas iš mūsų nežinojo ir negalvojo, kad karas Lietuvos ir mūsų visų gyvenimą taip dramatiškai palies. Mes visi vaikystėje ir jaunystėje skaitėme tuos pačius romaneus ir kelionių bei nuotykių knygas. Savo svajonėse keliaudavau po Viduržemio jūros kraštus, Indiją ar Japoniją. Bet Amerika niekuomet nebuvo mano svajo-

daug anksčiau, negu buvo planuojama. Kai kurių partijų vadovai reikalauja perleisti valdžią laikinajai vyriausybei dar prieš rinkimus ir pasitraukti tučtuojau. Kitos partijos su tuo nesutinka. Užsienio stebėtojai kalba, kad Miloševičiaus stiprybė remiasi opozicijos nevieningumu.

• Kosovo pabėgėliai albanai, sugrįžę į savo sugriautus, sudegintus namus, norėtų juos kuo greičiau atstatyti, nes artėja žiema. Tačiau užsieniečiai taikos prižiūrėtojai nepristato statybinių medžiagų. Todėl žiema gali užklupti pabėgėlius šaltose palapinėse.

• Sarajeve veikianti tarptautinė revizijos komisija pripažino, kad taikos prižiūrėjimas suteikė vietiniams valdininkams gerą progą pasipelninti iš suaukotų pinigų. Skelbiama, kad serbai, kroatai ir bosniečiai išieškojo ar pasigrobė apie milijardą dolerių. Jau anksčiau, pastebėjus knygvedybos stoką, iš pareigų pašalinta 15 aukštų valdininkų. Tačiau jie liko aukš-

KARAS PRASIDĖJO!

(Apmąstymai Antrojo pasaulinio karo pradžios 60-mečio išvakarėse)

nių šalis. Tačiau gyvenimas iškrėtė išdaigas ir sakyčiau, kad gerai išėjo.

Tačiau Lietuva per karą ir po karo pergyveno žiaurų naikinimą, apie kokį niekas nebūtų net sapne sapnavęs. Partizanų kovose žuvo geriausias Lietuvos žiedas. Rašančiojo šias eilutes du draugai žuvo. Tai B. Krivickas ir Mamertas Indriliūnas. Abudu buvo daug žadantys Lietuvos ateiviai. B. Krivickas išliko partizanų dainose. Jis buvo žinomas, kaip kovojančios Lietuvos poetas. Kiek man žinoma, jo žuvimo vieta dar nėra išaiškinta. O Mamertas atsigulė netoli savo tėviškės, žvyruobėje prie Pabiržės.

Gal todėl atsistačiusios Lietuvos prisikėlimas yra toks sunkus, kad idealistiškai nusiteikęs jaunimas nelygiose kovose savo galvas paguldė. Tačiau jų kraujas nuplovė nuo Lietuvos vardo tą dėmę, kurią ant jo gen. Vitkauskas ir kiti okupantų pakalikai buvo užtėškę.

Kareivinių koridoriuose būdavo užrašytas šūkis:

– Be kančios ir kovos laisvės nebuvo ir nebus!

Gal daugiausia kraujo išliejo ir kančių patyrė Lietuvos kaimas. Gal dėl to su didžiausiu įnirtimu buvo naikinami kaimai ir sodybos, kad niekas net savo namų slenksčio neberastų! Atsistačiusi

Lietuva kaimo irgi nepagalvėjo. Sunaikinus kaimą, tuo pačiu buvo sunaikintas tautos branduolys.

Nors buvo daug kraujo išlieta ir daug geriausių sūnų ir dukrų prie Ledjūrio savo kaulus paguldė, tačiau Lietuva, kaip Feniksas iš pelenų prisikėlė. Nors Lietuvos žemės yra žiauriai apkarpytos, tačiau pirmą kartą istorijoje, Lietuva yra su Vilniumi ir Klaipėda. Manau, kad jeigu lietuviai būtų turėję stipresnį nugarkaulį, tai valdytų Seinus ir Suvalkus. O dabar, nepaisydami to, kad Lenkija lietuviškos spaudos židinį – Seinus yra atplėšusi, Lietuvos valdžios žmonės apie draugystę su Lenkija kalba. Tą savo pataikavimą lenkams jie motyvuoja tuo, jog norint į NATO patekti, turi būti sienų klausimas sutvarkytas. Šis labai svarbus kabliukas liko neišnaudotas. Juk tas sienų sutvarkymas vienodai liečia tiek Lenkiją, tiek ir Lietuvą. Tad reikėjo garsiai kalbėti ir rašyti apie tai, kad Lenkija tebeturi lietuviškas žemes atplėšusi. Tada Lenkija, norėdama į NATO patekti, būtų turėjusi savo sienų klausimą tvarkyti. Bet lietuviai, dar neužmiršę kumečių elgesio, kad prieš poną negalima burnoti ar su juo ginčytis, tą reikalavimą apie sienų sutvarkymą tik sau prisitaikė. O lenkai to ir telaukė!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

tuose postuose, tik nebeturi galimybės pasisavinti šalpai skirtus pinigus. Inspektoriai ištyrė apie 220 bylų, kur įvairių tautybių pareigūnai grobstė lėšas. Dažniausia aiškinama, kad pabėgėlius tenka šelpti ir globoti, seneliams mokėti pensijas. Tačiau atskiros valdžios įstaigos tų lėšų negauna. Tokiu būdu šalpai ir ūkio atkūrimui skirti pinigai patenka į svetimas kišenes. Spėjama, kad panašiai gali įvykti ir Kosove.

• Palestiniečių policija suėmė apie 100 Hamas organizacijos narių, kurie Hebreno mieste susprogdino automobilį paslėptą bombą. Tai buvo įspėjimas naujai Izraelio vyriausybei tartis su Palestinos vadovybe. Hamas pirmiausia reikalauja paleisti be teismo kalėjimuose laikomus arabus. Iš šių kartą suimtųjų tik 10 palestiniečių toliau tardomi, o kiti paleisti įspėjus, kad netrukdytų J. Arafato deryboms su Izraeliu.

• Prezidentas Bill Clinton įspėjo Kongresą, kad jis nekludytų vykdyti JAV užsienio politikos planų, mažindamas lėšas. Kongresas paskyrė dviem milijardais dolerių mažiau, negu prašė vyriausybė. "Kartais užsienyje doleriai gali daugiau nuveikti, negu atsiųsti kareiviai", – pasakė JAV prezidentas.

• Izraelis pakeitė amžiaus ribą, numatančią jaunuolių atsakomybę už dalyvavimą riaušėse. Iki šiol jauni arabai, per įvairius neramumus mėtantys akmenis į policininkus ir karius, būdavo baudžiami nuo 14 metų. Pagal naują įstatymą bus galima bausti asmenis, sulaukusius 12 metų.

• JAV ir Japonija planuoja bendromis jėgomis sukurti gynybos sistemą, kuri pasitiktų ir sunaikintų priešo raketą.

• Žemės drebėjimas, įvykęs rytinėje Turkijoje, pareikalavo apie 10,000 žmonių. Sužeistųjų skaičius pasiekė 34,000.

Lietuvos Respublikos ambasados pranešimas JAV IR LIETUVOS BENDRADARBIAVIMAS ŽEMĖS ŪKYJE

Rugpjūčio 26 d. Vašingtone užbaigti JAV ir Lietuvos bendradarbiavimo žemės ūkio srityje susitarimo pasirašymo formalumai. JAV Žemės ūkio departamente susitarimą pasirašė JAV Žemės ūkio pasekretoriaus pavaduotojas J. Schoeder ir Lietuvos Respublikos ambasadorius S. Sakalauskas. Kiek anksčiau, gegužės mėnesį Vilniuje ši dokumentą pasirašė Lietuvos

Žemės ūkio ministras E. Mankelis ir JAV ambasadorius K. Smith.

Dokumente numatomos programos, pagal kurias JAV ekspertai konsultuos Lietuvos žemės ūkio atstovus šiose srityse: informacinių sistemų diegimo žemės ūkyje, kaimo plėtros, agroverslo plėtotės bei biotechnologijų. Numatoma, kaip plėsti verslo ryšius žemės ūkyje, keistis informa-

cija, užsiimti bendrais moksliniais tyrimais, skatinti privačią bendradarbiavimo iniciatyvą. Pasirašytas susitarimas padės išplėsti abipusiai naudingą Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą visose žemės ūkio srityse bei žymiai paspartins jau esamų ryšių plėtrą.

R. Kriščiūnas
LR ambasados
pirmasis sekretorius
ekonomikos klausimams

Labanoro girioje, svečiuose pas aktorį Vytautą Grigolį

(Tęsinys. Pradžia – 32 nr.)

Ne pirmą kartą teko lankytis šioje vietoje. Visose pakelėse akis ir širdį glosto nuostabiai gražūs iš kalvų, miškų ir ežerų sukurti gamtovaizdžiai. Bet ir jie negali paslėpti skurdaus čionykščio kaimo, kuris per pastaruosius metus dar labiau suvargę. Tik viena ar kita prie geresnio ežero iškilusi aukšto valdininko ar žymaus politiko vila rodo, kad anksčiau ar vėliau šiam kraštui bus lemta tapti ne žemės ūkio, bet tik poilsio vieta.

Gal ir gerai, kad pati sodyba yra šiek tiek toliau nuo artimiausio Aisieto ežero. Kasdieninio kelio puskiometrį su kaupu atperka sodybą gaubianti ramybė. Ir tą dieną, pati vairuodama jau "solidaus" amžiaus automobilį, nuo ežero sugrįžo visos sodybos bei šeimos tikroji siela ir nepavargstantis "variklis" – ponis Nijolė Grigolienė.

Gal atsitiktinumas, o gal pati lemtis daugiau nei prieš dvidešimt metų lėmė mano žmonai Simonai, dar jaunai gydytojai stomatologei, sutikti kaip pacientę. O vėliau taip susiklostė, kad abi šeimos susidraugavo ir gali dailintis ne tik paprasta kasdienybė, bet ir dvasiniu artumu,

Dr. Leonas Milčius

kuris niekur kitur negali taip gražiai pasireikšti, kaip čia – dešimčių atspalvių medžių žalumos, žydrinės pamiškės pievos, išlankų pušų bei naktinio dangaus ir degančio laužo fone. Jau vėliau, vakarėjant, žiūrėdamas į nuo miško vis labiau ilgėjančius šešėlius, stebėjaisi:

– Viešpatie, juk čia pati puošniausia ir tikriausia teatro dekoracija. Tai ji, nuo kalnelio pabėgusi ir laukinių lubinų mėliu užsibaigusi pieva vėliau vilniasi miško paparčiais, dar tolėliau pakyla baltakamieniais, visais lapais virpančiais berželiais. Nuo jų šokte pašoka į tamsią eglių žalumą. Ir tai dar ne viskas. Aukšniais pušų kamienais kyla dar aukščiau ir aukščiau, kol pačiose jų viršūnėse persilieja į debesų kaimes arba naktį pabyra kartu su žvaigždėmis. O gal atvirkščiai: tai žvaigždės tuo paslaptingu gamtos keliu rytais nusileidžia į žemę ir visą dieną vėl šviečia laukų gėlių žiedais? Atrodo, tuoj prasiskleis ši žaliojo teatro uždanga ir į sceną išjos šarvuotas raitelis. O gal sugaus medžioklės ragas ir į palaukę išbėgs plačiaragis briedis?

– Būna ir briedžių. Gal

jie, o gal starnos žiemą visas medelių viršūnes apskabo. Vieną kartą prie namo, sniege net vilko pėdas radome. Vakaraus arba naktimis nuo šernų visa pamiškė traška. Prieš savaitę net angis prie pat namo atšliaužė. Matyt, karštis iš miško ir ją išginė, nors vietiniai kaimynai kitaip aiškino, sakė, kad žinią atnešė. Tikrai, blogą naujieną tą dieną teko išgirsti, – apie atklystančius girios svečius aiškino ponis Nijolė. – Nors, tiesą kalbant, tikrieji šeiminkai – tai jie, o mes čia – tik svečiai.

Kai iš abiejų pusių visi kasdieniniai reikalai, vaikai ir jų draugai buvo aptarti, prie spragančio ir į visas puses kibirkštis bei kvapnius dūmus skleidžiančio laužo tiesiog nebuvo galima nuošalyje palikti teatro, naujausių spektaklių. Juo labiau, kad pastarieji metai aktoriui V. Grigoliui buvo itin svarbūs. O ir jo paties negalėtum sutalpinti į eilinės asmenybės rėmus. Neveltui jaunesni kolegos pagarbiai kreipiasi:

– Maestro.

Visas ketvirtis amžiaus – lygiai 25 metai, iki pat 1998 m., buvo atiduoti Kاونui, jo dramos teatrui.

Senoji sodyba Labanoro girioje – aktoriaus Vytauto Grigolio poilsio ir susikaupimo vieta.

L. Milčiaus nuotr.

PASAULIS IR LIETUVA

* **PAGALIAU!** Čikagos lietuvių bendruomenė kreipėsi į Holokausto muziejų Vašingtone, ragindama sustabdyti kompaktinio disko, kuriame, kaip teigiama, lietuviai kaltinami nacių okupacijos baisumais, pardavimą. *Marquette Park Neighbors* grupė, atstovaujanti tūkstančiams Amerikos lietuvių, apkaltino muziejų prisidedant prie neapykantos kurstymo, bei teigė, kad muziejus neatsakė į Lietuvos pareigūnų prašymus nebepardavinėti minėto kompaktinio disko. (REUTERS)

* **STALINISTAI.** Steigiamajame suvažiavime Maskvoje įkurtas rinkiminis blokas Stalininis blokas-Trudovaja Rossija-karininkai už SSRS. Pirmieji sąrašė - V. Anpilov, S. Terechov, J. Džugašvilis (Stalino vaikaitis-red.past.) Pagrindiniai tikslai - prezidento institucijos panaikinimas, sovietinės valdžios atkūrimas, SSRS atkūrimas. (ITAR-TASS)

* **BALTIJOS ŠALIŲ SIEKIAI.** Latvijos premjeras Andris Škelė, kalbėdamas konferencijoje, skirtoje "Baltijos kelio" 10-osioms metinėms, pareiškė, kad prieš 10 metų buvo nutiestas kelias per bendrą emocinę erdvę, o dabar kuriama bendra ekonominė erdvė. Šiais metais pirmą kartą Lietuva ir Estija tapo Latvijai pagrindinėmis prekybos partnerėmis - prekybos apyvarta su jomis viršija Latvijos eksportą į NVS šalis, pabrėžė premjeras. Ateinančiame tūkstantmetyje trys Baltijos šalys turės sukurti bendrą intelektualinę erdvę, pareiškė A. Škelė. Konferencijoje taip pat kalbėjo Latvijos prezidentė Vaira Vikė Freiberga. "Mes gyvename pokolonijinės santvarkos sąlygomis", - sakė V. Vikė Freiberga. Latvijai teko "sunki našta - likviduoti kolonializmo padarinius" ir tuo pat metu derinti savo įstatymus su Europos šalių įstatymais, kurie buvo rengiami laisvose ir demokratinėse visuomenėse - kalbėjo valstybės vadovė. (ITAR-TASS)

* **ESTIJOS ĮVERTINIMAS.** Didžiosios Britanijos laikraštis "Financial Times" rašo, kad Estijoje yra viena iš laisviausių rinkų pasaulyje. Straipsnio autorių nuomone, šios Baltijos valstybės patrauklumas gali dar padidėti, įgyvendinus įmonių pajamų mokesčio sumažinimo planą. (LETA)

* **ATKURTI DEMOKRATIJA.** Lietuvos Žmogaus teisių asociacijos sekretorius Stasys Kaušinis išplatintame pareiškime teigė, kad Baltarusijos opozicijos vadovas, buvęs Baltarusijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Semionas Šareckis šiuo metu imasi prezidento pareigų ir pasirašys bei išplatins savo pirmąjį dokumentą. Rugpjūčio 23 d. Šareckis pasiskelbė naujuoju Baltarusijos prezidentu, teigdamas, kad prezidento Aleksandro Lukašenkos kadencija pagal konstituciją jau baigėsi. Šareckis paragino prokurorus, policiją, ginkluotąsias pajėgas bei kitus pareigūnus netrukdyti tiems, kas stengiasi grąžinti demokratiją Baltarusijoje. (REUTERS)

* **NEPRIKL AUSOMYBĖ – VISIEMS LAIKAMS.** Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma, rugpjūčio 23 d. Kijeve kalbėdamas iškilmingame posėdyje, skirtame Ukrainos nepriklausomybės 8-osioms metinėms, pareiškė, kad Ukraina tapo nepriklausoma visiems laikams. Tarp svarbiausių laimėjimų per praėjusius nepriklausomybės metus prezidentas nurodė tai, kad priimta Konstitucija, išsaugota piliečių taika ir santarvė, aplink sienas sukurta saugumo juosta, pasirašyta didelė Draugystės ir bendradarbiavimo sutartis su Rusija. Prezidentas pripažino, jog būtų buvę galima pasiekti dar daugiau, jeigu politinės jėgos būtų buvusios vieningos. (INTERFAX)

* **RUSIJOS KARIUOMENĖ KOSOVE NEREIKALINGA.** Orahovačo gyventojai, kaltindami rusų taikdarius serbų palaikymu, užblokavo kelius į miestą, kuriame rusų dalinys turi pakeisti olandų taikdarius. (REUTERS)

* **ŠANCHAJAUS PENKETAS.** Rusijos, Kinijos, Kazachstano, Kirgizstano ir Tadžikistano - vadovai rugpjūčio 25 d. per Biškeke įvykusį viršūnių susitikimą pasižadėjo stiprinti tarpusavio ekonominius ryšius bei regioninį pastovumą. Penkių valstybių vadovai pasižadėjo kovoti su narkotikų kontrabanda ir terorizmu, pareiškė esą susirūpinę dėl padėties pilietinio karo apimtame Afganistane. Deklaracijoje "Šanchajaus penketo" vadovai įsipareigoja išsaugoti dabartines sienas bei kovoti su jų teritorijoje veikiančiomis "separatistų" grupėmis. Pareiškama, jog Centrinė Azija turi likti nebranduoline zona. (INTERFAX)

* **DESOVIETIZACIJA RUMUNIJOJE.** Rumunijos parlamento žemieji rūmai rugpjūčio 25 d. pritarė įstatymui dėl komunistų valdymo laikotarpiu konfiskuoto turto grąžinimo. Kaip manoma, įstatymui turėtų pritarti ir parlamento aukštieji rūmai - Senatas. Įstatyme numatoma buvusiems savininkams grąžinti jų turėtą nekilnojamąjį turtą arba už jį kompensuoti obligacijomis, pelningų kompanijų akcijomis ar pinigais (iš specialaus fondo). Rumunijoje ir užsienyje gyvenantys asmenys per šešis mėnesius turės pateikti paraišką dėl turto sugrąžinimo arba kompensacijos. (REUTERS)

Išėivija – Lietuvai

AUKSUČIŲ PROJEKTO ĮKURTUVIŲ ŠVENTĖ

Liepos 16 d. Auksučiuose (Šiaulių rajone, netoli Kuršėnų) oficialiai buvo atidarytas Auksučių parodomasis žemės ūkio ir miškininkystės ekologinio tvarkymo centras. Įkurtuves, kuriose dalyvavo per 50 svečių, aprašė du valstybiniai, keturi vietiniai ir trys vien ūkininkams skirti laikraščiai, parodė televizijoje ir pranešė per Lietuvos radijo pirmąją programą. Trumpas reportažas buvo pateiktas ir per "Laisvosios Europos" radiją.

Pirmosios iškilmės vyko būsimąjo centro vietoje – Auksučių ūkio laukuose, o popietinė dalis persikėlė į netolimos Gruzdzijų žemės ūkio mokyklos patalpas. Rytinė – neoficialioji – programos dalis prasidėjo 9 val., kai projekto sumanytojas, Kalifornijoje gyvenantis inž. Vytautas J. Šliūpas, P.E. padėjo gėlių puokštę prie savo tėvo – aušrininko dr. Jono Šliūpo stogastulpio Rakandžių kaime. Čia, stebimas būrelis vietinių gyventojų, žodį tarė ir Gruzdzijų seniūnas J. Dundulis. Po to inž. V. Šliūpas padėjo gėlių puokštę prie kryžiaus, kur dėdė – aušrininkas Stanislovas Šliūpas 1911 m. buvo nušautas Auksučių ūkio pamiškėje.

Vykstančių į oficialiąją programos dalį laukė staigmena: prie Egėliškių kaimo juos su gėlėmis ir dainomis pasitiko 15 vaikučių grupelė, vadovaujama mokytojos J. Gurcinienės.

Oficialiąją įkurtuvių šventės dalį 11 val. pradėjo Kuršėnų kaimiškosios seniūnijos seniūnas dr. Edvardas Gedvilas:

– Lietuviai įkurtuves švenčia, kai virš galvos – stogas. Auksučių centro įkurtuves pradėdame naujoviškai: įmūrydami į pirmojo pastato pamatus pirmuosius akmenis. Jeigu visi būtume dirbę ranka rankon, tokią šventę jau būtume šventę pernai.

Po to kalbėjo projekto vadovas inž. V. Šliūpas ir prieš tai žemę valdęs Jonas Bitkevičius. Apie Auksučių kaimo praeitį papasakojo buvęs kaimynas, poetas Stasys Daunys. Kalbėjo iš Amerikos atvykę svečiai: Kalifornijos universiteto (Davis, CA) prof. dr. Calvin O. Qualset; ūkininkų patarėjas, Yolo ir Solano apskričių Kalifornijoje direktorius Lawrence D. Clement; stambi ūkininkė iš Venesuelos p. Aldona Echaniz, S.W. Texas State University, San Marcos, TX prof. dr. Gary Hartman, Vokietijos ūkio atstovybės Lietuvoje įgaliotinis Aldas Kikutis, keletas Lietuvos mokslininkų bei vietos gyventojų. Sveikinimo laiškas gautas iš Almos Adamkienės. Ji nega-

lėjo įkurtuvėse dalyvauti, nes su vyru, Lietuvos Respublikos Prezidentu turėjo išvykti į Vokietiją. Raštu sveikino "Farm Cooperatives" konsultantas iš Sacramento, CA – Leland H. Ruth.

Kuršėnų miškininkui Vladui Kavaliauskui pasiūlius, netoliese pievoje buvo pasodinti septyni tradiciniai ažuolai, simbolizuojantys tvirtybę. Juos sodinti buvo pakviesti svečiai iš Amerikos (prof. C. Qualset, L. Clement, prof. G. Hartman, Aldona Echaniz ir Heather White) bei Lietuvos atstovai: prof. L. Kadžiulis, prof. V. Rimkus, prof. M. Treinys, dr. V. Žostautienė. D. Malinauskas, E. Gasparaitis, V. Kavaliauskas, E. Gedvilas, J. Dundulis, S. Daunys, Gr. Augustauskienė, J. Bitkevičius ir Vyt. Šliūpas.

"Auksučiai Foundation" viceprezidentas Lawrence Clement sakė:

– Mes tikrai nuoširdžiai norime padėti Jūsų smulkiems ūkininkams, stokojantiems valstybės paramos, pirmiausia tiems, kurie patys nori dirbti ir užsidirbti. Yra nemažai sodiečių, kurie nenori nieko veikti ir tik reikalauja paramos iš valstybės.

L. Clement panašų centrą prieš porą metų įkūrė Leningrado srityje. Ten buvo panaudota apie 4 mln. JAV dolerių, kuriuos skyrė Amerikos vyriausybė.

– Į "Auksučių" projektą mes ketiname investuoti irgi nemažas sumas, – tęsė amerikietis pašnekovas, – tačiau nė cento neišleisime, kol neįsitikinsime, jog jūsų valdžia tikrai nori tokio centro, nori bendrauti. Kol kas nuoširdaus bendradarbiavimo iš Šiaulių apskrities valdžios pusės nėra. Mus, amerikiečius, tiesiog stebina toks lietuvių valdininkų abejingumas...

Laukuose vykusią iškilmų pabaigoje, švelniam lietučiui dulkiant, buvo atlikta paskutinioji simbolinė dalis – į Centro pastato pamatus įmūryti pirmieji akmenys. Juos įdėjo Vyt. Šliūpas, po to architektė Rasa Budrytė ir visi kiti tenai dalyvavusieji. Vyt. Šliūpas sakė:

– Veiklos pradžia – kur kas sunkesnė, negu įsivaizdavome. Vietos valdžia savo pažadų neįvykdė. Prieš trejus metus dėl projekto įgyvendinimo kalbėjomės su įvairiais žmonėmis. Visi tvirtino, kad tokio projekto reikia, visi žadėjo bendromis jėgomis dirbti, bet dabar biurokratai savo pažadų netęsi. Šiaulių valdžia

užtikrino, kad laiku, dar iki įkurtuvių, bus atvestas kelias, privesta elektros linija, išvalytas drenažas... Kol kas nei elektros, nei kelio neprivedė, nors žada ir toliau... Mes savo žodį ištesėjome: dar nupirkome penkiasdešimt hektarų žemės. Tai dabar centras jau turės 104 hektarų. Rudenį Gruzdzijų žemės ūkio mokykla dalį tos žemės suarė. Parengėme verslo ir miško tvarkymo planus. Architektė pateikė centro pastatų projektą, o šiandien jau pradėdame pirmojo pastato – ūkvedžio namo statybą...

Apskritis vadovai savo neveiklumą bando teisinti pinigų stoka, bet juk ne viskas pagrįsta vien tik pinigais. Kur gi savanoriškumas ir geranoriškumas? Kur duoto žodžio laikymasis? To biurokratams stinga. Mūsų centras – ne pelno siekianti organizacija. Asmeninės naudos iš to neturėsiu. Man jos ir nereikia. Noriu tik vieno – padėti aplinkiniams ūkininkams sparčiau žengti į Europą... Egėliškių kaimo žmonės prašo čia įsteigti pradinę mokyklą, nes dabar pirmokėlius tenka vežioti 15 kilometrų.

Mano draugai amerikiečiai stebisi tokiu apskrities vadovų elgesiu. Auksučių centro atidarymas parodo, kaip sunku Lietuvoje įgyvendinti nors ir gerą sumanymą, kaip valdžios žmonės nesirūpina smulkiųjų ūkininkų gerbūvio kėlimu. Bet nepasiduosime tiems, kurie norėtų sužlugdyti šį projektą. Nepasiduosime ir tiems, kurie nori matyti sužlugdytą Yolo ir Šiaulių apskričių bendravimą.

Laukų iškilmėse nesimaitė nei Šiaulių apskrities, nei rajono atstovų. Kodėl? Vietinė spauda rašė: "Matyt, jiems

gėda pažiūrėti žmonėms į akis. Daug žadėjo, bet nieko nepadarė."

Po pietų visi persikėlė į erdvas ir gražias žemės ūkio mokyklos patalpas, kuriose prasidėjo seminaras "Žemdirbystės plėtra Šiaurės Lietuvoje". Šios mokslinės programos rengėja buvo Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento direktorė dr. Virginija Žostautienė. Seminare kalbėjo: Žemės ūkio universiteto prof. Mečislovas Treinys – "Lietuvos kaimo plėtros problemos"; Kalifornijos universiteto (Davis, CA) prof. Calvin O. Qualset – "Apie Auksučių centrą"; dr. Alfonsas Malinauskas iš LŽŪ Konsultavimo tarnybos – "Smulkių ir didelių privačių ūkių perspektyva"; LŽŪ prof., habil. dr. Petras Lazauskas – "Netradiciniai žemės ūkio verslai Lietuvoje"; Valst. miškotvarkos instituto habil. dr. Andrius Kuliešius – "Ūkininkavimo privačiuose miškuose problemos"; Gruzdzijų ž.ū. mokyklos dir. Eduardas Gasparaitis – "Žemės ūkio mokyklų mokomieji ūkiai – realybė ir perspektyvos".

Gan ilgai užsėdus, bet labai įdomų seminarą užbaigė Lietuvos Mokslo tarybos pirmininkas, Lietuvos žemdirbystės instituto narys ir "Auksučiai Foundation" garbės direktorius prof., habil. dr. Leonas Kadžiulis. Klausytojai pasiūlė surinkti visų pranešėjų paskaitas ir jas atspausdinti specialiaame leidinyje.

Pavakary svečius palinksmino iš Šiaulių atvykusi dainų ir muzikos grupė. Po to svečiai aplankė iškilmėms pritaikytą Gruzdzijų ž.ū. mokyklos paruoštą parodėlę, kurioje pasakojama apie daugelį

iš Gruzdzijų apylinkės kilusių veikėjų. Viena iš idomybių buvo specialiai šiai parodai grafikos Gražinos Ožkinytės nupieštas "Šliūpų šeimos genealoginis medis", apėmęs virš 100 dokumentuotų šeimos narių, einančių per aštuonias kartas (nuo 1730 metų iki šių dienų).

P.S. Norime pranešti, kad Auksučių projektui rugsėjo 12 d. buvo suteiktas atleidimas nuo mokesčių (*exempt from Federal income taxes under IRS Code for publicly supported organizations, beginning Jan. 25, 1999*). Mūsų rėmėjai savo aukas dabar gali nurašyti nuo mokesčių.

Spalio mėnesį kartu su Kalifornijos universiteto specialistu ir Yolo-Solano apskričių ūkininkų patarėju Lawrence Clement savo lėšomis vėl vykstame į Lietuvą prižiūrėti statybų ir rudeninės sėjos darbų.

Egėliškių-Auksučių apylinkės mokytoja kreipėsi prašydama, kad žiemos metu, kada statomo centro patalpos bus nenaudojamos, leistume jai vartoti dvi sales vaikų mokyklos reikalus. Ji skundėsi, kad 12-15 vaikučių yra vežami autobusu 15 km. į Kuršėnus. Tai nemaža problema mažiems vaikams, ypač žiemos metu.

Projekto direktoriai linkę jos prašymą patenkinti. Tik yra vienas keblumas: nėra pakankamai pinigų. Pelno nesiekiantis "Auksučiai Foundation" išlaikomas iš visuomenės aukų. Tačiau iki šiol lietuviai, išskyrus kelias išimtis, ne itin dosniai aukoja. Jeigu visuomenė, pamačiusi, kad projektas jau auga ir bujoja, jį paremtų aukomis, paskolomis arba palikimais, tai nebūtų sunkumų įrengti ir vaikučių mokymui pritaikytas patalpas.

Prašome visuomenę dosniai paremti kuriamą projektą, siunčiant nuo mokesčių

(Nukelta į 6 p.)

Egėliškių - Auksučių apylinkės mokiniai su gėlėmis ir dainomis pasitinka į "Auksučių" centro įkurtuves vykstančius svečius. Trečias iš dešinės (antroje eilėje) – projekto autorius inž. Vytautas Šliūpas. Jo priekyje – mokytoja J. Gurcinienė su grupe mokinių.

Išėivija – Lietuvai**86-ASIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS****Regina Juškaitė-Švobienė****AMERIKIEČIAI, KURIE
RŪPINASI SAVO
LIETUVIŠKU PAVELDU**

Lietuvos Vyčių 86-sis metinis suvažiavimas įvyko liepos 29 - rugpjūčio 1 d. *Sheraton Society Hill* viešbutyje, *Philadelphia, PA*. Seimą globojo Filadelfijos 3-ji kuopa. Anksčiau atvykusiems seimo dalyviams trečiadienį, liepos 28 d. buvo suruošta įdomi išvyka į *Atlantic City*. Aplankėme parduotuves, pasivaikščiojome ant žymaus "Boardwalk" prie Atlanto vandenyno, pamatėme gražių ir didingų laivų. Pietavome garsiaame "Trump casino" restorane.

Suvažiavimas prasidėjo šv. Mišiomis istorinėje Šv. Marijos bažnyčioje. Mišias aukojo Lietuvos Vyčių centro valdybos dvasios vadas prelatas kun. Juozas Anderlonis, prelatas kun. Francis Statkus

ir kunigai: William Valkevičius, Albinas Janiūnas, Danielius Staniškis, Petras Burkauskas, Juozas Rymdeika, ir Joseph Logrip. Iškilmingai įnešus vėliavas, Mišios buvo aukojamos už Lietuvos Vyčius. Savo pamoksle prelatas J. Anderlonis palinkėjo sėkmingo ir vaisingo suvažiavimo. Mišioms pasibaigus, sugiedotas Tautos himnas.

Kiekviename seimo posėdyje dalyvavo per 100 delegatų. Atvyko ir 14 jaunų vyčių. Jie dirbo pagal savo programą: apžiūrėjo Filadelfijos istorinę dalį, Nepriklausomybės valstybinį parką ir *New Jersey* akvariumą.

Seimas išrinko naują valdybą ir užbaigė suvažiavimą iškilmingu banketu. Jame dalyvavo per 300 asmenų. Naujoji Centro valdyba buvo pristatyta susirinkusiems.

"Lietuvos draugo" žymeiniu buvo pagerbtas U.S., Representative Robert A. Borski.

Lietuvos vyčių CV ir komitetų pirmininkų posėdis įvyko 86-ojo suvažiavimo

metu. Trečiosios kuopos pirmininkė iš Los Angeles, Centro valdybos pirmininko antroji pavaduotoja Marytė Šepikaitė apibūdino pasiruošimą 87-am seimui, kuris įvyks Los Angeles, 2000 m. liepos 27-30 d.

Tuo po seimo uždarymo, rugpjūčio 1 d. įvyko antrasis centro valdybos posėdis. Prelatas kun. Juozas Anderlonis pakviestas dvasios vado pareigoms 1999-2000m. Marytė Abbott patvirtinta "Vyčio" žurnalo redaktore, Mary Kinčius – šio žurnalo administratorium, o Saulius Kuprys – teisiniu patarėju. Centro valdyba patvirtino "Pagalba Lietuvai", Šv. Kazimiero gildijos, Vyčių fondo ir Stipendijų direktorių tarybas.

Kitas centro valdybos suvažiavimas numatytas spalio 2 d. Los Angeles, CA per ten ruošiamas Lietuvių dienas.

**POSĖDŽIAVO
"PAGALBA LIETUVAI"
DIREKTORIŲ TARYBA**

Filadelfijoje vykusio 86-

tojo Lietuvos vyčių suvažiavimo metu liepos 30 d. buvo susirinkusi "Pagalba Lietuvai" padalinio direktorių taryba. Posėdžiui vadovavo pirmininkė Regina Juškaitė-Švobienė. Iš klausėme pranešimą apie veiklą per praėjusius metus. Per 1998-99 metus buvo išsiųsti devyni 40 pėdų ilgio talpintuvai. Šeši iš jų buvo pasiųsti iš *Pharmacists Without Borders* iš Prancūzijos, o trys – per *Catholic Medical Mission Board, New York*. Šių devynių talpintuvų vertė siekė virš 5 mln. dolerių. Juose buvo per 1,200 pirmosios pagalbos komplektų, įvairūs antibiotikai, vitaminai, 55,000 dėžučių *Two-Cal* (baltyminių maisto priedų), aspirino, vaistai nuo kosulio ir t.t. Minėtos organizacijos paaugojo ir paruošė siuntas, o "Pagalba Lietuvai" užmokėjo už talpintuvų persiuntimo išlaidas. *Catholic Medical Mission Board* ir *Pharmacists Without Borders* pranešė, kad juos patenkina darbas su "Pagalba Lietuvai" ir ypač šio padalinio atstovų – Antano Balsio ir dekaną Balio Stankaus tarpininkavimas Lietu-

voje. Visi talpintuvai pasiekė Lietuvą.

Kartu su medicinine programa, "Pagalba Lietuvai" finansiškai rėmė sriubos virtuves, jaunimo programas, globos centrus ir parapijas, kurioms pagalbos labiausiai reikėjo. Dekano B. Stankaus pastangomis ir panaudojus "Pagalbos Lietuvai" 9,000 dol. finansinę paramą, Vilniuje buvo atidarytas *Caritas* Vaikų dienos centras, kuriame kasdien apsilanko per 200 vaikų nuo 5 iki 15 metų amžiaus. Vaikai pamaitinti ir aprengti. Vyksta pamokos, vaikai žaidžia ir sportuoja. Šie vaikučiai daugiausia ateina iš daugiavaikių šeimų, kiti – našlaičiai ir benamiai. Priimami visi vaikai. Centre dirba dekanas B. Stankus, dvi vienuolės ir keli talkininkai.

Per *Blockbuster Video* buvo paaukota 18 didžiulių dėžių vaikų žaislų. Žaislai jau pasiekė Lietuvą. Dekanas B. Stankus su vyresnių vaikų talka iš padėjo išdalinti šias dovanėles vaikučiams, besigydančioms vaikų ligoninėse.

Per 1998-99 m. net 14 aukotojų paskyrė po 2 tūkst. dolerių, užmokėdami metinę stipendiją klierikams, studijuojantiems Šv. Juozapo seminarijoje, Vilniuje. Dar

(Nukelta į 7 p.)

**LITHUANIAN MERCY LIFT
LABDAROS VEIKLA**

Lithuanian Mercy Lift (LML) organizacija veikia jau devynerius metus. Pagrindinis jos tikslas – remti ir stiprinti Lietuvos sveikatos apsaugos ir medicinos sistemą, kuri per okupacijos 50-metį buvo labai apleista. Nuo savo įsikūrimo LML jau pasiuntė paaukotų medicinos reikmenų ir vaistų, kurių vertė viršija 88 mln. dolerių. Lietuvos ligoninės, vaikų ir senelių namai remiasi LML labdara. Be to, LML rengia įvairias medicininio švietimo programas, kaip antai, TB ir AIDS (ŽIV).

Bet ne visi vaistai būna paaukojami. Pavyzdžiui, ligonių, susirgusių džiova, gy-

dymui reikia labai stiprių vaistų. Jų niekas neaukoja, juos tenka pirkti. Panaudodami praeitų metų labdaros pokylio pelną, nupirkome vaistų nuo džiovos už 25 tūkst. dolerių. Dar už \$5,000 nupirkome reikmenų, reikalingų ligonių tyrimui. Lietuvos valdžia taip pat šiam reikalui skyrė 25 tūkst. dolerių. Tad bendromis jėgomis įsigyti vaistai padės išgydyti apie 3000 ligonių.

LML veikla remiasi vaistų aukomis, savanorių darbu ir dosnių rėmėjų pagalba. Kasmet LML rengia lėšų rinkimo pokylius, gal galėtų tęsti savo veiklą, kuri šiuo metu ypatingai svarbi Lietuvai:

pirkti ir persiųsti vaistus, parengti sveikatos apsaugos programas. Šių metų pokylis, pavadintas "Stebuklų kelionė", įvyks rugsėjo 25 d. puičiame *Yvette Wintergarden* restorane, esančiame Čikagos centre.

Tie, kurie negalite dalyvauti šiame pokilyje, paremkite LML veiklą, pirkdami loterijos bilietus. Didžiausias loterijos laimėjimas yra du bilietai kelionei į Lietuvą ir grįžimui iš jos SAS oro linija.

Norėdami daugiau sužinoti apie pokylį arba loterijos bilietus, kreipkitės į Marytę Nemickienę tel. (708) 442-8297 arba į LML tel. (708) 448-6173. *LML inform.*

**PRANEŠIMAS "LIETUVOS AIDO"
PRENUMERATORIAMS JAV-OSE**

Gerbiamieji, šią vasarą apsilankę Vilniuje, "Lietuvos aidą" redakcijoje, susidariau išspūdi, kad įgalotinio JAV pareigos nebėra tokios reikalingos, kaip kad anksčiau, dėl sumažėjusio prenumeratorių skaičiaus JAV ir bendrai dar ir todėl, kad "LA" prenumeratorius mokėsi galima siųsti į Vilnių asmeniškais čekiais, be tarpininko. Šiuo būdu prenumeratorius pinigai greičiau pasiekia "Lietuvos aidą" išdą.

Todėl nuo 1999 m. rugsėjo 1 d. pasitraukiu iš "Lietuvos aidą" JAV įgalotinio

pareigų. Visus "Lietuvos aidą" prenumeratorius JAV prašau palaikyti tiesioginį ryšį su "Lietuvos aidu". Jo adresas: Maironio 1, Vilnius, LT-2710, Lithuania. Tel. 61-05-44, telefaksas: 22-48-76.

Visiems dėkoju už malonų bendradarbiavimą per tą 8 metų laikotarpį, man būnant "Lietuvos aidą" įgalotiniu JAV.

P.S. "Lietuvos aidą" sąskaita Čikagoje uždaryta, o pinigai persiųsti į Vilniaus sąskaitą.

Su gilia pagarba

Jūsų Bronius Juodelis

**AUKSUČIŲ PROJEKTO
ĮKURTUVIŲ ŠVENTĖ**

(Atkelta iš 5 p.)

nurašomas (tax exempt) aukas: "Aukščiai Foundation", 2907 Frontera Way, Burlingame, CA 94010.

Daugiau žinių galite rasti Interneto svetainėje: <http://home.earthlink.net/~sliupasvyt/auksuciai.htm>

arba pasiteiravę per E-mail: sliupasvyt@earthlinknet

Aukščių projekto garbės rėmėjai yra: Lietuvos Prezidento žmona p. Alma Adamkienė, Nobelio premijos lau-

reatas, *University of California, Berkeley* prof. Emeritus Dr. Czeslaw Milosz, pirmasis Vytauto Didžiojo universiteto rektorius bei *University of California, Los Angeles* prof. dr. Algirdas Avižienis.

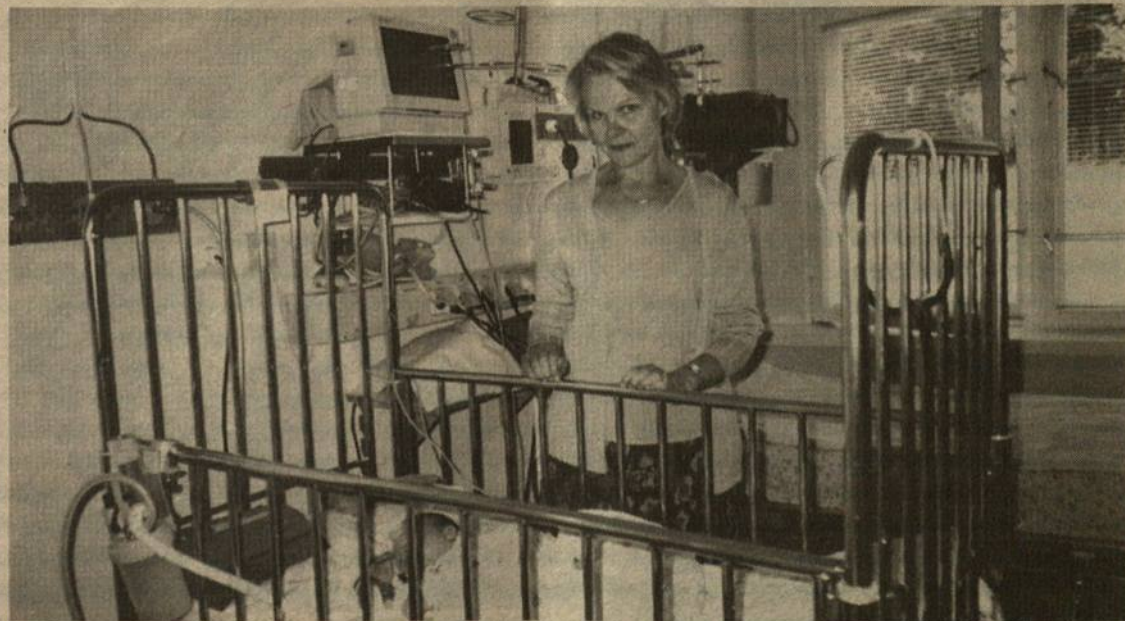
Jūs irgi galėtumėte paremti šį labdarinę projektą nuoširdžiomis aukomis.

Dėkingas Jūsų

Vytautas J. Šliūpas, P.E.

"Aukščiai Foundation"

Prezidentas

"Lithuanian Mercy Lift" atstovė Raminta Vaitėnaitė-Jacobs Vilniuje, Santariškių ligoninės Pediatrijos centre 1999 m. liepą.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

SVEIKINAME SU NAUJAIS MOKSLO METAIS!

Jaunosios kartos lietuvių tvirtovė prie Ramiojo vandenyno

Vytautas Šeštokas

Tik prieš kelias dienas gavau *Los Angeles* Šv. Kazimiero lituanistinės šeštadieninės mokyklos 1990-1999 metų veiklos metraštį. Pirmoji išvada, kurią galima drąsiai pateikti, ji išnagrinėjus, yra ta, kad plačioji Amerikos lietuvių visuomenė neturėtų pesimistiškai galvoti apie visą jaunąją kartą. Šis metraštis tiek savo turiniu, tiek ir forma teikia daug vilčių, kad jaunosios kartos laukia gera lietuviškosios veiklos ateitis. Prie to prisideda ir tokių pasiūlytųjų, kaip lietuviškosios mokyklos mokytojų ir jos vadovės Marytės Newsom triūsas.

Metraštį paruošė Rūta Anelauskienė, Laisvūnė Laurinkienė ir Marytė Newsom. Nuotraukų autoriai: Rūta Anelauskienė, Marytė Newsom ir mokinių tėveliai. Rašinių ir piešinių autoriai – patys moksleiviai. Metraštis išleistas knygos forma. Jame daug gražių ir įvairių fotografijų ir piešinių, kuriuos skoningai parengė Rūta Anelauskienė.

Išnagrinėjus paskutiniųjų – 1998-1999 metų lituanistinės šeštadieninės mokyklos apžvalgą, ypač malonu pažymėti, kad praėjusiais mokslo metais ją lankė 112 mokinių. Mokytojavo 24 mokytojos. Pamokos vyko 31 šeštadienį. Nemažą mokinių dalį sudarė neseniai iš Lietuvos atvyku-

siųjų vaikai. Kad mokslas sklandžiau eitųsi, mokytojai ne kartą susitiko su kiekvienos klasės mokinių tėvais, supažindino juos su mokyklos reikalavimais, išklaušė jų pageidavimus, pasikalbėjo apie vaikus. Tokie nuolatiniai susitikimai labai prisideda prie geresnio tarpusavio supratimo.

Tas puikus mokyklinis jaunimas dalyvauja visame kultūriniame *Los Angeles* telkinio lietuvių gyvenime: Kalėdų eglutėje, Vasario 16-osios minėjime ir kt. Lituanistinės mokyklos mokiniai kasmet papildo lietuvių dainų ir šokių ansamblį "Spindulys", kuriam vadovauja ilgametė šokių ir dainų vadovė Danguolė Rasutytė-Varnienė. "Laiškų lietuviams" konkurse 5 mokiniai laimėjo pinigines premijas. JAV LB Švietimo tarybos rašinių ir piešinių konkurse mokykla laimėjo net 15 premijų. Dailiojo žodžio konkursą irgi laimėjo jaunieji losandželičiai.

Mokiniai per šiuos metus surinko daug vertingų dovanų, kurias persiuntė į Kauno ir kitų Lietuvos miestų vaikų namus. Jie pagamino lentą su Lietuvos vėliavos motyvais, skirtą *Los Angeles* naujos katalikų katedros aikštei.

Šiomet *Los Angeles* šv. Kazimiero lituanistinė mokykla šventė 50 metų darbo jubiliejų. Jos steigėjas prel. Jonas Kučingis, šiais metais atšventęs savo 90-ąją gimta-

dienį, džiaugiasi ilgu ir turtingu mokyklos gyvavimu. Dabartinė mokyklos vadovė Marytė Newsom su padėjėjomis taip pat daug prisidėjo, sprendamos šiandieninius mokyklos rūpesčius. Aukšnio jubiliejaus proga JAV LB Kultūros taryba jai paskyrė premiją.

Čia suminėti darbai ir pasiryžimas liudija apie *Los Angeles* jaunesnės kartos įnašą į lietuviybės išlaikymą. Pagarba ir padėka tėvams, mokytojams ir patiems vaikams, kurie su džiaugsmu ir pasididžiavimu laiko savo širdyse gyvą tėvų ir prosenelių tėvynę Lietuvą. Gražus reiškinys, kad gausi suaugusiųjų, Amerikoje gimusių lietuvių grupė lituanistinėje mokykloje studijuoja lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją, tautos papročius ir lietuvišką literatūrą.

Visi – seni ir jauni lietuviai – turėtų perskaityti šį metraštį ir juo pasigrožėti. Jie pamatytų, kokią įspūdį padarė ši mokykla mokiniams. Štai ką sako mokinukė Daina Matytė:

"Aš visados atsiminsiu tas gražias dienas šeštadieninėje lituanistinėje mokykloje. Beveik visas dienas saulė švietė ir visi buvo laimingi. Kai Lietuvos vėliavą iškeldavom į dangų, vaikai giedavo jos himną. Aš niekad nepamiršiu tų dienų, praleistų su draugėmis, mokytojais ir tėvais".

LĖKTUVAS

Aš atsiguliu ir miegoju. Sapnavau gražų sapną. Aš skraidžiau danguje. Tai buvo geras sapnas, ar ne? Kas čia? Sparnai ir propeleris? Aš turiu sparnus ir propelerį? Aš esu lėktuvas. Kodėl aš esu lėktuvas? Kaip keista. Bet aš matau kitus

lėktuvus, medžius, namus, miškus, žmones, mašinas, saulę, mėnulį, žvaigždes, traktorių ir restoraną. Kaip gražu!

Paukščiukai lekia su manimi ir čiulba, bet aš nežinau, kaip nusileisti. Aš skrendu į audrą, gelbėkit mane! Aš

negaliu nusileisti! Tada perkūnas užgriaudė ir žaibas trenkė į mane...

Ir tada aš atsibudau. Netrukus nuėjau valgyti pusryčius.

Alina Raulinaitytė

Lituanistinės Šv. Kazimiero mokyklos 2 skyriaus mokinė

MOKSLO METŲ PRADŽIA "AUŠROS"

AUKŠTESNIOJOJE MOKYKLOJE

"Aušros" aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokslo metai prasidės šeštadienį, rugsėjo 4 d., 9 v.r. Dievo Motinos parapijos patalpose. Dėl registracijos ir informacijos kreipkitės į mokytoją V. Bučmienę tel. (216) 481-0653.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė
34

PASIRŪPINKITE SAVO SAUGUMU

Jeigu vairuodami pamatėte eismo nelaimę, deja, nepatariame jums sustoti ir teikti pagalbą. Automobilių pagrobėjai naudoja šį metodą, kad suviliotų žmones. Geriau nuvažiuokite iki artimiausio telefono ir iškvieskite pagalbos tarnybas.

Kartais pinigine vagiama dėl joje esančių grynųjų pinigų. Tačiau vis dažniau jas vagia, norėdami pasisavinti asmens dokumentus. Jeigu vagis pavogs jūsų piniginę su kreditinėmis kortelėmis, vairuotojo pažymėjimu ar čekių knygele, jis daugelį mėnesių galės naudotis jūsų pavarde. Net jei ir perspėsite bankus bei uždarysite visas sąskaitas, vagis galės atsidaryti naujas ir palikti neapmokėtas sąskaitas, išrašytus čekius. Tokiu būdu jis labai pakenks jūsų kredito istorijai.

Jeigu pametėte ar jums pavogė piniginę, paskambinkite į bankus bei parduotuves ir uždarykite visas kreditines sąskaitas, praneškite policijai ir perspėkite tris kredito istorijas kaupiančias įstaigas, jog galimos apgavystės. Štai šių įstaigų telefonai: *Experian* – 1-800-422-4879, *Equifax* – 1-800-525-6285 ir *Trans-Union* – 1-800-680-7289.

Jeigu jus nori nužudyti ar pagrobti

Padažnęję vaikų grobimai ir išžaginimai yra dvi pagrindinės teroro, išplitusio Amerikoje, rūšys. Mokykite vaikus būti kiek galima atsargiais. Mokykite juos ir kartu patys mokykitės savigynos: kaip kandžiotis, pabėgti ir pasislėpti nuo užpuoliko. Išmokykite vaikus sušukti: "Tai ne mano tėtis!" Žmonės dažnai mato ginčus tarp tėvų ir nepaklusnių vaikų. Jeigu jūsų vaikas, užpultas norinčių jį pagrobti, tik verks ar bandys ištrūkti, to nepakaks, kad jis atkreiptų aplinkinių dėmesį.

Jeigu užpuolė jus pačius, turite pasistengti ištrūkti iš tos vietos, kurioje buvote už-

pulti. Daugelio ekspertų nuomone, net jei jums grasina ginklu ir liepia lipti į automobilį, nesileiskite nuvežami į kitą vietą: labai maža tikimybė, jog kitoje vietoje išliksite gyvi. Darykite viską, kas tik įmanoma, kad ištrūktumėte toje vietoje, kur jus užpuolė.

Prieš persikeldami gyventi kitur, išsiaiškinkite, kuriuos rajonus dauguma žmonių laiko "blogais". Bendro pobūdžio perspėjimas: visada rakinkite savo namų ir automobilio duris. Neatidarykite durų, jeigu nepažįstate besibeldžiančio asmens.

Užrašykite savo adresą ir padėkite prie kiekvieno jūsų namuose esančio telefono aparato, kad tiek jūs patys, tiek ir jūsų vaikai galėtumėte greitai perskaityti policijai, jeigu, ištikus nelaimei, skambintumėte 911.

Sukčiai

Amerikoje labai populiarus posakis: "Niekada nebūna nemokamų priešpiečių". Jeigu kas nors atrodo per daug nuostabu, tikriausiai ir yra pernelyg nuostabu, kad būtų tiesa.

Kas yra sukčiavimas? Tai veiksmas, kai apgaulės būdu išviliojami pinigai. Dauguma sukčių savo aukomis pasirenka užsieniečius, nes jie daug ko nesupranta. Būkite apdairūs: niekam telefonu nesakykite savo kreditinės kortelės, banko sąskaitos, socialinio draudimo numerių ar adresą, nebent skambinate patys ir pažįstate tą asmenį.

Nesileiskite, kad jus skubiai įtikintų ką nors nupirkti. Jeigu jaučiate, kad daromas spaudimas ar kyla abejonių, pasistenkite kuo greičiau išsinarplioti iš šios situacijos. Neatsakinėkite į atvirėlius, skelbiančius, jog laimėjote prizą. Dažniausiai tai reiškia, jog turėsite kažką nupirkti, kad gautumėte savo "nemokamą" dovaną, arba nukeliauti didelį atstumą, kad dalyvautumėte kokiam nors reklaminiame renginyje ir gautumėte pigų prizą. Neskambinkite 900 kodu prasidedančiais numeriais. Tai jums brangiai kainuos. Taip pat neskambinkite numeriais, kurių kodas yra 809 (nebent jūs patys norite paskambinti į Karibų jūros šalis).

Gyvenimas neribotą galimybių šalyje/ Raimonda Mikatavagė. – Kaunas: Šviesa, 1998. – 215 p.: iliustr. Tel: (410) 374-3117. Fax: (410) 374-3569. E-mail: books@melodija.com http://www.melodija.com

86-ASIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

(Atkelta iš 6 p.)

5,450 dol. gauta iš 49 aukotojų. Taigi iš viso 33,450 dol. nusiųsta arkivyskupui Audriui Bačkiui. Šiuo metu studijuoja 70 klierikai, todėl dar 56 klierikams reikia mūsų finansinės paramos. Viena dosni vyčių organizacijos narė paaukojo net 3,600 Bell-

south akcijų, kurių vertė viršija 165 tūkst. dolerių.

"Pagalba Lietuvai" jau gyvuoja dešimt metų. Per šį laiką 70 talpintuvų jau nusiųsta mūsų broliams ir sesėms Lietuvoje. Šios humanitarinės ir medicininės pagalbos vertė yra 56,728, 926 dolerių!

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

47

PASIAIŠKINIMAS

Netikėtai pasitaikius re-tai progai, kada mano bent mėnesio ilgio laisvalaikis sutampa su lietingojo laikotarpio pabaiga Pietų Amerikos pietinėje dalyje, turėjau pertraukti "Orinoko avantiūros" rašinių seriją ir nuplasiuoti Bolivijon. Jau seniai mane gundė mintis pabandyti nupūsti šiek tiek dulkių nuo dviejų garsių Bolivijos lietuvių praeities. Garsių ne mums, nes apie juos labai mažai žinojome, bet garsių Bolivijoje, kur jų atmintis yra didžiai gerbiama, o jų nuopelnai Bolivijai, jos kultūrai ir piliečių gerbūviui buvo įvertinti aukščiausiais valstybiniais apdovanojimais. Tai kunigas ir gydytojas **Fernando Alexander Bendoraitis** (Aleksandras Bendoraitis) – didis humanistas, pagarsėjęs Bolivijos Beni ir pietinės Brazilijos Rondonia regionuose, ir **Juan Rimsa** (Jonas Rimša, Lietuvoje gerai žinomo skulptoriaus Petro Rimšos giminaitis) – dailininkas, Sucre valstybinio universiteto profesorius, Sucre Meno akademijos įkūrėjas, visuotinai laikomas Bolivijos moderniojo meno tėvu.

Buvo įdomi, įvairi kelionė su kone detektyvinio pobūdžio nuotykiiais, kamuolio siūlų galų beieškant tropinėse platumose. Bet tai jau yra kita istorija... O dabar atgal, į senąją istoriją, sparčiai einančią prie pabaigos.

Pro šabono angą jo vidun įgriuvo džiaugsmingai krykštaujančių, atbulai bėgančių vaikų būrys. Tai liudijo, kad jie pamatė kažką vertingo, labai norimo, artėjančio taku į šaboną. Paskui vaikus į šaboną įžengė keturių vyrų grupė. Du iš jų sunkiai ant pečių tempė nuo storokos karties surištomis kojomis kabanti didelį, sunkų, riebių tapyrą, o kiti du nešė jų lankus, strėles ir reikmenų krepšius. Kas ką darė – metė, kas gulinėjo hamakuose – šoko iš jų, kas stebėjo mane ir mano kompanionus – atidėjo tai vėlesniam

laikui. Visi apspito laiminguosius medžiotojus, žvilgsniais matuodami tapyro mėsos kiekį. Šią naktį visi, hamakuose supdamiesi, dejuos nuo persirijimo pasekmių.

Grįžusieji medžiotojai turėjo būti išėję anksti ryte, dar prieš mums šiame šabone pasirodant, o ši nelaimingąjį tapyrą, retos laimės dėka, jie užklupo kur nors, keletos valandų atstume nuo šabono. Tropiniame karštyje sumedžiotas laimikis genda labai greitai. Jei ji per keletą valandų parsigabenti neišmanoma, tada lieka tik du jo sunaudavimo būdai: suvalgyti vietoje, arba, jei laimikis yra didelis, kaip tapyras ar šernas, tuojau pat išrūkyti, mėsą supjausčius plonais, siaurais diržais, kad ji kuo greičiau persismelktų dūmais.

Pelnę didesnę laimikį, medžiotojai juo dalinasi su visu šabonu. Stebėjau, kaip greitai, be jokios matomos organizacijos vyko tapyro paruošimas. Per keliolika minučių aikštėje atsirado iš daržų atneštais bananų lapais išklotas apskritimas, kuriame tapyras bematant buvo išdėrėtas, supjaustytas ir sukapotas. Čia pat sukrautas bendras laužas, o virš jo nuostabiai greitai formavosi žalio medžio rėmas mėsos kepimui virš liepsnos ir anglių. Keletas vaikų, jau gavę mano (per šamaną) dovanotus meškeriojimo valus ir kabliukus, ant jų užsikabinę gabaliukus tapyro mėsos, išbėgo paupin. Nepraėjus nė pusvalandžiui, tapyrai jau čirškiant, jie sugrįžo su

keturiomis nemažomis žuvmis. Netrukus nevalytos žuvis, storai suvyniotos į porą eilių žalių bananų lapų, jau šutinosi virš laužo žarijų.

Yanomami medžioja tik strėlėmis. Strėlė susideda iš poros metrų ilgio tuščiavidurės nendrės, kurios priekyje įkišamas atskiras smaigalys, savitai pritaikytas kiekvieno medžiojamo gyvūno tipui: ilgas ir storokas – stambiesiems, plonas, trumpas – beždžionėms ir paukščiams. Smaigalio kotelis, įkištas į strėlės nendrės skylę, yra plonas, silpnas ir lengvai nulūžta, nes strėlės paskirtis yra *Curare* nuodais išteptą smaigalį palikti gyvūno kūne. Strėlei įsmigus į auką, jos smaigalio kotelis neišlaiko poros metrų ilgio nendrės svorio ir lengvai nulūžta. Nuodais išteptas smaigalys lieka žaizdoje, o atlūžusi strėlė nendrė nukrinta ir gali būti vėl naudojama, ištačius naują smaigalį. Kartą buvau namo parsivežęs truputį *Curare*, bet mano namiškiai, turėdami apgailėtiną trūkumą sentimentų tokio pobūdžio suvenyrams (o gal apsėsti juodų minčių), tą man įdomią, raudonai rudos spalvos košelę skubiai pasiuntė pragaistin miesto sanitarinės kanalizacijos keliais.

Yanomami yra garsūs šaudymo iš lanko tikslumu. Vos tik pradėjęs vaikščioti berniukas mažą lankeliu pamėgdžioja medžiojantį tėvą. Pats nesu matęs, bet *Coyote* ir *Pedro* man tvirtino, jog jei aš savo kepurę padėčiau kur

nors šabono aikštėje, kepurės vietą gerai įsidėmėjęs *Yanomami*, išėjęs laukan už šabono sienų ir, žinoma, nei aikštės, nei ten gulinčios kepurės nematydamas, strėlę iššovęs jo sprendžiamos trajektorijos kampu į viršų per šabono stogą, t.y. iš lauko į vidų, greičiausiai pataikytų strėlę į kepurę. Skamba neįtikėtina. Tai yra matę misionieriai, apie tai yra rašę antropologai. Reikia suprasti, jog visa indėnų būtis stipriai remiasi strėle ir jos tikslumu. Galvojau tai patikrinti, bet išpūdzių bei užsiėmimų srovėje šis sumanymas taip ir liko pamirštas.

Nei aš, nei *Coyote* su *Joaquin*, kepta tapyriena nesidomėjome, nes ji galėjo būti užkrėsta įvairiais parazitais. Ant primuso virėme didelį puodą ryžių, kurie su *Corned Beef*, *Spam*, tūna ar sardinėmis, palydimi bananų, saldžiausių papajų ir brazilškos kavos neužilgo turėjo mus perkelti į gastronomines dausas. *Pedro*, kepančio tapyro kvapo sugrąžintas į savo "yanomamišką" praeitį, mėsos gabalą atsinešęs pas mus, nuo smakro laizžėsi tapyro taukus.

Ryžių puodui kunkuliuojant, žvilgtelėjau į seniau nepastebėtą didoko moliūgo kiauto indą, patupdytą mažoje lentynėlėje – aukštai, mūsų gyvenvietės pastogėje. *Pedro*, kuris tokius dalykus žino, atšainiai, dar vis taukuotomis lūpomis paaiškino, jog tai nieko ypatingo: moliūge yra supilti mūsų būstinės šeimininko tėvo kaulų miltai, laukiantys progos, kada sūnus turės parūpinęs didesnius maisto kiekius, būtinus gausiam būriui draugų, svečių ir artimųjų, sukviestų į tėvo vėlės pagerbimo šventę – puotą, *yanomamiškai* vadinamą "Rehu".

Yanomami mirties priežastys būna įvairesnės negu didžios daugumos iš mūsų – "civilizuotųjų". Kas septintas miršta nuo gyvačių įkandimo, kas ketvirtas žūva tarpšaboninėse kovose – karuose, kurie tarp kai kurių *Yanomami* genčių gali tęstis mėnesiais ar net metais.

Karų priežastys yra labai įvairios. Indėnų supratimu, kiekviena nenormali apraiška, kaip liga, susižeidimas, staigi mirtis, net žaibo trenkimas į šaboną ar medį, auganti netoli jo, yra kurio nors kito šabono šamano burtai ar "užkeikimas", reikalaujantis greito revanšo. Kita, nereta priežastimi būna moterų vogimas. Antropologai galvoja, jog tai yra naturalūs veiksmai, padedantys išvengti per daug artimos kraujomaišos

kurio nors šabono bendruomenėje. Tarpšaboninis poravimasis vyksta ir taikiai būdu, bet jis, deja, dėl įvairiausių priežasčių ne visada įmanomas ir neužtenkamai dažnas. Užpuolama pasalomis, įvairiu laiku. Daugiausia naudojamos strėlėmis, bet neretai griebiamasi kirvių ir peilių, ypač kai strėlės yra neefektyvios ar išsibaigusios. Savi žuvusieji ir sužeistieji, jei tik įmanoma, pasiimami. Jei kelias į namus yra per daug tolimas, bendražygiai kur nors pakelėje sukonstruoja paprastą, aukščiau nuo žemės pakeltą šakų ir karčių platformą ir ant jos palieka žuvusiojo kūną natūraliam ir greitam suirimui tropiniame karštyje. Tose salygoose po keliolikos dienų iš kūno lieka tiktai griaučiai. Keletas žygio dalyvių grįžta atgal, susideda kaulus į krepšius ir, sugrįžę į savo šaboną, sudegina. Nepilnai sudegusius kaulus pietose sugrūda kuo smulkiausiai, jei įmanoma – į miltus. Juos supila į moliūgo kaušus, vadinamus "Kuja" ir padeda ramioje, saugioje vietoje, velionio giminių aplinkoje. Jie ten lieka iki to laiko, kol giminėms susidaro galimybė paruošti "oficialią" velionio prisiminimo ir pagerbimo bei apverkimo puotą. Tam ruošiantis gali praeiti daug laiko. Mirusiojo siela tuo metu jau seniai gyvena ir medžioja aname pasaulyje – aukštai virš debesų.

Natūraliai šabone miręs *Yanomami* sudeginamas ant laužo, šabono aikštėje, jei tik įmanoma, anksti ryte, kol nėra vėjo ir dūmai kyla tiesiai į viršų. Jei dūmai pasiekia šaboniečių strėles ir lankus, jie praranda dalį laimės ir taiklumo medžioklėse. Todėl juos reikia kuo greičiausiai nešti prie upės ir gerai apiplauti.

Pilnai nesudegę kaulai ir pelenai, jei juos anglių masėje galima atpažinti, taip pat sugrūdami ir supilti į "Kuja" laukia "Rehu". Svarbiausias šios puotos apeigų patiekalas yra bananų ir vandens mišinio sriuba. Jei dalyvių yra daug ir normalių indų neužtenka, tada iš specifinio, lengvai lupamo medžio žievės padaromas didesnis ar mažesnis laivelio formos lovy. Reikiama bananų sriubos kiekiai supilami į tokį lovį ir į šią sriubą gerai įmaišomi minimojo mirusiojo kaulų miltai, to momento ilgai laukę pastogės lentynoje. Sriubą "kujomis" semia iš lovio ir geria gimines, o kai kada ir visi pakviestieji. Tai simbolizuoja tolimesnį mirusiojo

(Nukelta į 12 p.)

Šventiškas indėnės rankų papuošalas iš Macaw papūgos uodegos plunksnų.

Autoriaus nuotr.

GRĮŽIMAS

Vladas Vijeikis

Staiga, nei iš šio nei iš to, mano draugas Florijonas paklausė:

– Ar grįžti į Lietuvą?

Nežinojau kaip atsakyti. Nenorėjau sovietiškai sausai trinkelėti "niet". Pusė šimtmečio kalbėta, dainuota, deklamuota apie grįžimą. Ir su paukščiais grįžom ir laivais ir lėktuvais ir daugiausia svajonėm. Daug kartų naujųjų metų sutikimuose kalbėjotai iškilmingai pareikšdavo: "kitus naujus metus švęsime Lietuvoje!" Širdį glostė tokios mintys ir svajonės matėme save grįžtantį ir žengiantį per tėviškės slenkstį. Bet metai bėgo ir šioje sveitingoje žemėje (taip sakome) įleidome šaknis. Čia namas, čia vaikai, čia artimųjų kapai... O kas ten? Skaitai laikraščius ir stebiesi pasikeitimais. Ar pritapsi? Ar priprasi? Pamikčiojau, atsikosėjau ir neturėjau ką atsakyti. Tad Florijonas sako:

– Girdėjai, yra įstaiga sugrįžtančius priimti. Tik aiškiai pabrėžia, kad be dolerių nesirodykit. Užtektinai turi šelpiamųjų. Darbų ir patiems trūksta. O štai Valdas Adam-

kus grįžo ir visai gerai laikosi. Turi gerą tarnybą, po užsienius važinėja. Amerikoje jau kelis kartus buvo.

Čia Florijono kalba lyg ir išsibaigė. Bet matau, kad jis išėmė popierį iš kišenės, palaikė ir įdėjo į kitą kišenę. Paskui kuisėsi po kišenės, kol atrado kur padėjo. Pagaliau, radęs, įteikė man.

– Paskaityk. Čia apie grįžimą. – norėjau skaityti, bet jis riktelėjo: – ne čia, namie.

Labai kuklus tas mano draugas Florijonas. Namie paskaičiau

*Eina gandas iš tėvynės
Bus dabar nauja gadynė*

*Dabar kviečia atgal mus
Žada dangiškų namus*

*Komunizmui tikras galas
Dabar valdo kapitalas.*

*Prezidentas mūsų žmogus
Prieš jį šiauštis nepatogu.*

*Gausit namą, gausit dvarą
Ir į darbus nieks nevaro.*

*Atiduos turtus, žemes
Ir dar ordiną primes.*

*Dolerius čia atgabenkit
Ir laimingai sau gyvenkit*

*Kai pasieksi galą kelio
Kasim tave į žemelę*

*Nepaliksime kapo pliko
Jeigu dolerių dar liko.*

*O kai baigsis doleriukai
Bus tautiečiui labai striuka*

Ir New Yorką prisiminęs

Verks jis šunį apkabinęs

*Oi jis bėgs iš Lietuvos
Net skvernai jam lapatuos*

Nors pražilom ir nuplikom,

Bet tėvynės sūnūs likom

*Tad nebūkim nusiminę
Kol dar pakeliam stiklinę*

Paskaitęs nutariau, kad

šios Florijono eilutės į literatūros istoriją neįeis. Bet viskas suprantama. Ne kaip dabartinė lietuvių poezija. Vargu ar patys autoriai žino apie ką jie kalba.

"TĖVYNĖS GARSAMS" – 50 METŲ!

Per 50 metų "Tėvynės garsų" radijo programa savo pirmuoju tikslu įsirašė:

*Gimtasis žodis ir lietuviška daina tegul gaivina
Nemuno šalies prisiminimus...*

Tėvynės garsų istorija yra glaudžiai susijusi su II Pasaulinio karo išeivijos istorija. Jos transliacijos prasidėjo tuo laiku, kai į Klyvlendą (Cleveland, OH) pradėjo būriais atvykti pabėgėliai iš Vokietijos stovyklų. 1949 metais "Tėvynės garsus" įkūrė Jaunutis Nasvytis ir Kęstutis Šukys. Kęstutis, gimęs ir mokslus ėjęs Klyvlende, tuo metu dirbo "Superior Savings" ir užtikrino lietuviškai radijo programai finansinę paramą. Džiaugiamės, turėdami jį savo tarpe. Didelę talką programai teikė Čiurlionio ansamblis ir jo vadovas muz. Alfonsas Mikulskis.

Pirmuoju pranešėju ir redaktoriumi buvo pakviestas poetas Balys Auginas, kuris iki 1955 metų dirbo, ruošdamas ir pranešėdamas programas. Jo idėja buvo pavadinti programą "Tėvynės garsais", nes Nepriklausomos Lietuvos Kauno radijo stotyje, kurioje Balys Auginas dirbo pranešėju, sekmadieniais būdavo "Tėvynės garsų" valanda.

1949 m. į "Tėvynės garsus" įsijungė Juozas Stempužis, kuris dirbo, vadovavo ir organizavo iki pat savo mirties 1992 metais. Jam vadovaujant, "Tėvynės garsai" subrendo, išplėtė turinį. Juozas į programas sugebėjo įtraukti kultūrininkus, menininkus, kurių tais laikais netrūko.

Viską čia suminėti reiktų daug puslapių. Priminsiu tik kai kuriuos momentus.

Buvo įkurti "Baltijos aidai" anglų kalba (pranešėjas – Raimundas Kudukis), "Moters pasaulis" (pranešėja – Milda Lenkauskienė), Onos Šilėnienės lietuvių kalbos pamokos ir religinė programa "Gyvenimo varpai" (įsteigta 1981 m. lapkričio 29 d. WZ-ZP stotyje), globojama kun. Gedimino Kijausko, kuris mus lydi ir šiomis dienomis.

Surasti "Tėvynės garsams" laiką ir vietą Klyvlendo radijo stotyse buvo nuolatinis Juozo rūpestis ir pastangos. 1988 m. John Carroll universiteto studentės Ingrid-

Aldona Stempužienė
"Tėvynės garsų" vedėja

dos Nasvytytės pastangomis gautas laikas šio universiteto radijo stotyje.

Pagrindinės Juozo Stempužio talkininkės – pranešėjos buvo Dalia Staniškienė ir Kristina Kuprevičiūtė. Dalia mielai talkina iki šių dienų, o Juozui mirus, vakarinė WC-PN programa buvo atiduota Kristinai Kuprevičiūtei, kurią ji sėkmingai savarankiškai redaguoja ir pranešinėja.

JC stotyje reikėjo turėti savo inžinierių. Juozui talkino Donatas Nasvytis ir Andris Dunduras. Andris daug padėjo ir Aldonai Stempužienei, perėmusiai vadovavimą "Tėvynės garsams".

1992 metais mirus TG vedėjui Juozui Stempužiui, jau septyneri metai jo darbą tęsia Aldona Stempužienė. Jos talkininkai: Dalia Staniškienė, Danutė Dundurienė, Romas Zorska, Dievo Motinos parapijos "Gyvenimo varpų" redaktorė Nijolė Kersnauskaitė. Kun. Gediminas Kijauskas ir Dievo Motinos parapija globoja šį pusvalandį. Klebonas buvo mano darbo rėmėjas ir įkvėpėjas. Kai perėmiau programą, planavau tęsti ją porą mėnesių. Klebo-

nas paskatino nenuleisti rankų.

Per šiuos 7 metus daug kas pasikeitė programų paruošime. Mano dainavimo studentės Jean vyras Greg Priddy, inžinierius, einantis svarbias pareigas amerikiečių firmoje, patalkininkavo, tvarkant archyvą. Įsigiję naują aparatūrą, paruošiamė TG laidas. Pradėję su sena kompiuterio sistema, šiais metais įsigijom naują, kuri padeda kasdieną surinkti naujausias žinias iš Lietuvos. Turim planų keisti įrašymo sistemą. Visų šių projektų ir darbų negalėčiau atlikti be Greg Priddy pagalbos. Jis jau 7 metai mums dirba ir mielai paruošia ir pranešinėja programas anglų kalba, skirtas Lietuvos Vyčiams ir angliškai kalbantiems. Turiu prisipažinti, kad mūsų jaunimas mielai klauso žinių angliškai. Programa gyvuoja mecenatų ir klausytojų paramos dėka.

Minėjimas įvyks rugsėjo 11 d. Lietuvių namuose. Pradžioje kokteiliai, po to seks minėjimas, o po jo – žvakių šviesoje – vakarienė ir koncertinė programa. Esu parinkusi šiam pokyliui tinkamą programą. Dėkoju visiems, sutikusiems padėti.

(Iš TG radijo laidos)

Ilgametis "Tėvynės garsų" radijo laidų vedėjas Juozas Stempužis.

Solistė (mezzosopranas) Aldona Stempužienė – "Tėvynės garsų" lietuviškųjų radijo laidų vedėja.

Ilsėkis ant aukšto Nemuno kranto

Rugpjūčio 26 d. Lietuvoje buvo perlaidoti Stasio Šilingo, jo žmonos Emilijos ir dukters Ramintos palaikai. Ministro Pirmininko R. Pakso potvarkiu buvau paskirtas valstybines palaikų perlaidojimo komisijos nariu.

S. Šilingas gimė 1885 m. lapkričio 11 d. Vilniuje. Iš tėvų paveldėjo barono titulą. Baigė teisės ir ekonomikos studijas Maskvos universitete, buvo Lietuvių studentų draugijos pirmininkas. 1914 m. grįžęs į Lietuvą, buvo Vilniaus banko valdybos, tarybos narys. 1917 m. Peterburge išrinktas Lietuvių tautos tarybos pirmininku. 1918 vasarą Vilniuje išrinktas Lietuvos Valstybės Tarybos na-

riu, jos prezidiumo (A. Smetona, J. Staugaitis, S. Šilingas) antruoju vicepirmininku, pirmininku (1919-1920).

1922-1926 m. – Lietuvos Seimo narys, Užsienio reikalų komisijos pirmininkas. 1926-1928 m. – Lietuvos teisingumo ministras. 1928-1938 m. – Valstybės Tarybos pirmininkas. 1938 m. parengė Lietuvos Konstituciją, tautos ir valstybės saugojimo, teismų ir spaudos įstatymus.

S. Šilingas buvo prisiekęs advokatas. Tą darbą jis dirbo, kai pasitraukė iš valstybės tarnybos. Jis dalyvavo, įsteigiant M.K.Čiurlionio galeriją, meno mokyklą, aktyviai rėmė lietuvišką spaudą.

1941 m. birželio 10 d.

buvo suimtas ir išvežtas į Sibirą. Tik 1961 m. sugrįžo į Lietuvą. Mirė 1962 m. Kelmėje, kur ir buvo palaidotas. Altajaus krašte 1943 m. mirė jo žmona Emilija Bytautaitė-Šilingienė, o 1944 m. – duktė Raminta (Šilingai turėjo 9 dukteris.) Jo troškimas buvo – būti palaidotam Ilguvoje (Misiūnuose), Šakių rajone, kapinėse ant aukšto Nemuno kranto, kur nuo 1934 m. ilsisi jo dukra Audronė ir giminaitis – Lietuvos nepriklausomybės šauklys kunigas Motiejus Juozapavičius. Šilingų dukros gyvena įvairiuose pasaulio kraštuose – Australijoje, Čikagoje... Giminių yra net Aliaskoje. Jų net vaikiai gražiai kalba lietuviškai.

Jonas Kairevičius

Vaikai ir vaikaičiai

GYDYTOJAS DARIUS V. MINKŪNAS

Šių metų birželio mėnesį Darius V. Minkūnas, M.D., užbaigė 4 metus trukusį psichiatrijos rezidento stažą Oregon Health Sciences University Hospitals ligoninėje, Portland, Oregon.

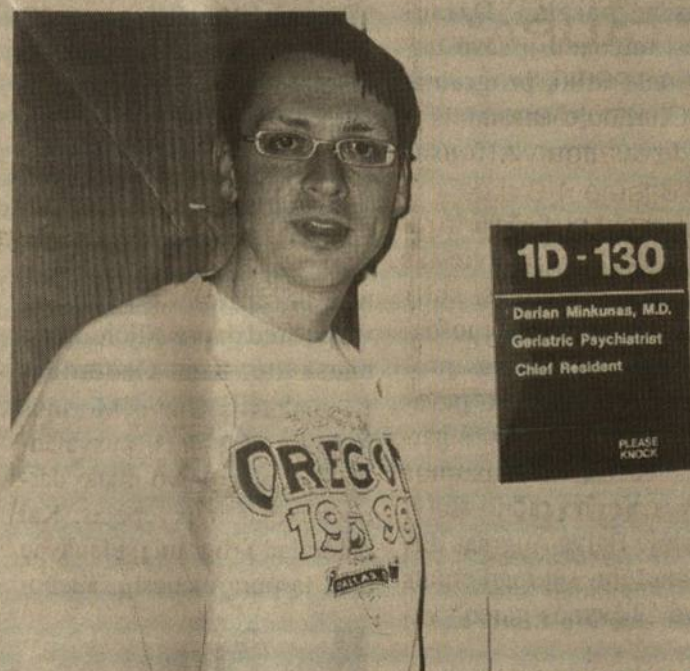
Darius yra Rimo ir Ritos Minkūnų, gyvenančių Seven Hills, Ohio, sūnus. Cleveland, OH, jis baigė Šv. Kazimiero lietuvišką mokyklą ir skautavo Pilėnų tunte. Jis studijavo Ohio State universitete, Columbus, OH, ir gavo du bakalauro laipsnius: molekulinės genetikos ir psichologijos. Toliau Darius tęsė studijas Wright State University School of Medicine, Dayton, Ohio. Ten jis gavo gydytojo psichiatro diplomą. Šiame universitete Dariui V. Minkūnui buvo skirti šie apdovanojimai:

Benjamin Rush Humanitarian Award;

Sandoz Psychiatry Award for excellence in Psychiatry.

Stažuotės metu jis gavo Fellowship Award žymenį iš "American Association of Geriatric Psychiatry".

Oregon Health Sciences universiteto ligoninėje Darius ėjo vyriausiojo rezidento pareigas ir šioje valstijoje išlai-

Gydytojas Darius Minkūnas prie savo kabineto durų Oregon Health Sciences universiteto ligoninėje. R. Minkūno nuotr.

kė valstybinius egzaminus, suteikiančius teisę praktikuoti psichiatrinėje medicinoje. Dabar dr. D. Minkūnas toliau tęsia tyrimus šioje ligoninėje. Savo tyrimų projektams jis gavo Geriatric Psychiatry Research Fellowship stipendiją. Tyrimų temos:

1. Seasonal Effective Disorder.
2. Sleep Phase in Elderly.

Į dr. D. Minkūno stažuotės pabaigtuves buvo nuvykę jo tėvai – Rimas ir Rita Minkūnai. Jiems ten beviešint,

sūnus parodė Portland ir vakarinio JAV pakraščio įžomybes. Tarp jų yra ir lietuviškas kryžius su įrašu: "Žuome, kad būtume laisvi". (žr. 1 p.) Amerikos lietuvių pastatytas paminklinis kryžius už laisvę žuvusiems didvyriams ir komunizmo kankiniams pagerbti yra šioje vietovėje: Sanctuary of Our Sorrowful Mother Servite Fathers, Portland, Oregon.

Linkime sėkmės dr. Dariui V. Minkūnui. Ger.J.

VERTA APLANKYTI

Sudarė Gerardas Juškėnas

• Rugsėjo 1-30 d. 9:30 v.r. - 5 v.p.p. – dail. Kristen S. Boyesen gamtos meno paroda. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91

(SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugsėjo 2 d. 9 v.r. - 5 v.p.p. – senolių (nuo 55 m.) šventė Cleve zoologijos sode

(nemokamai). Senior Celebration Day at Zoo. 3900 Wildlife Way, Cleveland. Tel. 216/ 661-6500, ext. 297.

• Rugsėjo 3 d. 7-8:30 v.v.

– vakaro pojūčių iškyla. Family Friday Night: Senses. North Chagrin Reserv., Squire's Castle prie Chagrin River Rd. Tel. 440/ 473-3370.

• Rugsėjo 3 - 5 d. 3 v.p.p. Lenkų etninio paveldo festivalis. Polish Heritage Festival St. John Cantius Church, 906 College Ave., Cleveland. Tel. 216/781-9095.

• Rugsėjo 4 d. nuo 9 v.r. iki vidurdienio – 3 mylių iškyla aplink ežerą rudens gėlės stebėti. Blooms of Purple & Gold. Hinckley Lake Boathouse parking Lot. Tel. 440/526-1012.

• Rugsėjo 4 d. 1-2:30 v.p.p. – 2 mylių iškyla North Chagrin Reserv. High Mile Hike. Nuo Squire's Castle Picnic Area, prie Chagrin River Rd. Tel. 440/473-3370.

• Rugsėjo 5 d. 1-5 v.p.p. – 10 mylių iškyla North Chagrin Reserv. High Mile Hike. Nuo Squire's Castle Picnic Area, prie Chagrin River Rd. Tel. 440/473-3370.

• Rugsėjo 5 d. 8:30 v.v. – Vasaros koncertas zoologijos sodo amfiteatre. Summer Breeze Concert in the Zoo's Amphitheater. 3900 Wildlife Way, Cleve. Tel. 216/661-6500.

• Rugsėjo 5 d. ir 12 d. 2 v.p.p. – iškyla Ohio ir Erie kanalo takų kilpa. Who's Who at Canal Way. Canal Way Ctr. iš East 49th St. Cuyahoga Hts. Tel. 216/206-1000.

• Rugsėjo 5 d. – spalio 1 d. – gamtos meno paroda. Nature Art Display. Garfield

Park Nature Ctr. Įvaž. iš Broadway Ave arba Turney Rd., Garfield Hts. Tel. 216/341-3152.

• Rugsėjo 8 d. 10-11:30 v.r. – iškyla besibaigiančios vasaros gėlės stebėti. Wildflowers of Late Summer. Rocky River Nature Ctr. 24000 Valley Pkw., N. Olmsted. Tel. 440/734-6660.

• Rugsėjo 9 d. 9:30-11:30 v.r. ir 1:30-3:30 v.p.p. – vaikų regėjimo ir suaugusių glaukomos nemokamas trikrinimas. Preschool Vision & Adults Glaucoma Screening. Cleve Sight Ctr. 1909 East 101 st Str. Tel. 216/791-8118, ext. 277.

• Rugsėjo 9 d. 1:30-3 v.p.p. – iškyla gamtos smulkmenoms pažinti. It's the Little Things. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield VLG. Tel. 440/473-3370.

• Rugsėjo 9 d. 7-9:30 v.v. – vakarinė kelionė baidarėmis Cuyahoga aukštupyje. Evening Kayak on Upper Cuyahoga. Mokestis – \$15. Registruotis iki rugsėjo 8 d. tel. 216/341-3152.

• Rugsėjo 9 d. ir 11 d. 8:30 -10 v.v. – Rugsėjo žvaigždės. Stars of September. Astronomijos programa žvaigždynams pažinti. North Chagrin Reserv. Rogers Rd. parking lot. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM) Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370

• Rugsėjo 10 d. 6 v.v. – Dviračiais vilkikų taku. Towpath Bike Tour. Ohio 7 Erie (Nukelta į 12 p.)

A.†A.

dr. JUOZUI GUDAUSKUI

iškeliavus Amžinybėn, giliai užjaučiu mielą jaunystės draugę kompozitorę GIEDRĄ GUDAUSKIENĘ, dukrą DAINĄ, sūnų SAULIŲ ir jų šeimas.

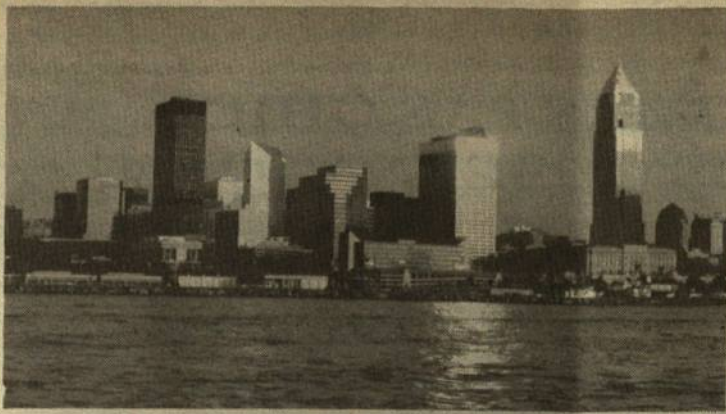
Rūta Sakienė

"TĖVYNĖS GARSŲ" 50-MEČIO MINĖJIMAS

Minėjimą rengia komitetas, kuriam vadovauja Jurgis Malskis. Komiteto garbės pirmininkas – Kęstutis Šukys, vicepirmininkas – Zenonas Dučmanas. Komiteto nariai: Dr. Raimundas Šilkaitis, Jonas Citulis, Henrikas Pikturna, Algis Penkauskas.

Bare gėrimai – veltui. Barą globoja Raimundas Butkus. Koktelių užkandžiai – Cleveland, OH lietuvių skaučių dovana. Salę puoš Rita Matienė su talkininkais. Jubiliejaus leidinių rengia kun. Gediminas Kijauskas SJ ir Nijolė Kersnauskaitė.

Minėjimą ves Algis Rukšėnas, o jam talkins Vilija Nasvytytė-Klimienė. Pagrindinė kalbėtoja – PLB vicepirmininkė Milda Lenkauskienė. Aldona Stempužienė padėkos rėmėjams ir bendradarbiams. Po to seks vakarienė. Po vakarienės, gurgkšnojant kavą – koncertas. Dainuos sol. Aldona Stempužienė, (mezzosopranas), akomponuos pianistė Nancy Brittain. Programoje: A. Vivaldi, G. Puccini, K. Kavecko kūriniai ir populiarios dainos. Po koncerto – šokiai. TG inform.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 4-5 d. – metinės ŠALFASS golfo žaidynės vyks "The Reserve at Thunder Hill", Madison, OH. Rengia Klyvlendo lietuvių golfo klubas.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 11-12 d. – metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės Cuyahoga Community College, Parma, OH. Rengia Klyvlendo LSK "Žaibas".

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 15 d. – Kauno mišraus choro "Kamertonas" koncertas Dievo Motinos parapijos salėje. Pradžia – 7 v. Rengia Cleveland, OH lietuvių sambūris "Gija".

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• SPALIO 30-31 d.d. – Ateitininkų metinė šventė.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• LAPKRIČIO 20 d. 7 v.v. – Lietuvių namuose ramovėnai rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

Nuomojamas butas su 2 miegamaisiais kambariais
(apie 1000 kv. pėdų plotu). Skambinkite: Jurgiui Šembergui tel. (216) 486-4429.

"DIRVAI" AUKOJO:

AUKA
A.†A. JUOZO ŽVYNIO
ATMINIMUI

Gerbiamieji,
siunčiu Jums auką – \$260.
Šiuos pinigus saukojo: Dagmara Jurcys, Bronė ir Albertas Kremeriai, Irena Kriaučiūnienė (Irene Leonas) Roma ir Viktoras Masčiai, Leokadija Žvynienė.

Su pagarba

L. Žvynienė

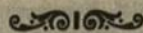
* * *

Ignas Verbyla, prisimindamas savo tėvus, brolius ir seseris, parėmė "Dirvą" 40 dolerių auka.

I. Verbyla

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

P.S. Dėl administratoriaus J. Biliūno atostogų, kitų aukotojų sąrašas bus paskelbtas sekančioje "Dirvos" laidoje.

Lietuvių kredito
kooperatyvas
"TAUPA"
nedirbs
Darbo dienos
savaitgalyje:
rugsėjo 4-6 d.d.
– šeštadienį,
sekmadienį
ir pirmadienį.
TAUPA

"Taupos" kredito kooperatyvo dovaną – \$100 taupymo ląską (savings bond) "Gijos" gegužinėje laimėjo svečiai – šeima iš Helsinkio. L. Johansono nuotraukoje (iš kairės): laimėjamą įteikęs "Taupos" atstovas Tadas Bartkus, Levas Kovarskis, Ievutė Kovarskaitė ir Izabelė Kovarskienė.

"TĖVYNĖS GARSŲ" AUKSINIS JUBILIEJUS

Rugsėjo 11 d., 6:30 val. vakaro Klyvlendo (Cleveland, Ohio) Lietuvių namuose rengiamas "TĖVYNĖS GARSŲ" radijo valandėlių auksinio jubiliejaus minėjimas. Jo dalyviai bus vaišinami skaniais patiekalais. Veiks nemokamas baras, bus sveikinimai ir koncertinė dalis, skambės pramoginė ir šokių muzika.

Stalus 10 asmenų arba vietas (po 30 dol. – asmeniui) užsisakykite pas Danutę Dundurienę: 17830 Windward Rd., Cleveland, OH 44119, tel. (216) 531-0284 arba Albiną Bakūnienę: 351 Blissfield Dr., Willowick, OH 44094, tel. (440) 943-5948.

Čekius rašykite "Tėvynės garsai" vardu. Atsiskaityti iki rugsėjo 1 d.

Komitetas

IEŠKOME AUKLĖS,
kuri prižiūrėtų kūdikį
ir pagelbėtų namų
ruošos darbuose.
Pirmenybė –
moteriai, turinčiai
darbo su vaikais
patyrimą, kuri norėtų
gyventi mūsų
šeimoje. Atskiras
kambarys ir vonia.
Skambinti (216)
731-2705.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?
Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet
Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at
19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals?
Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished
systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

NORMLS

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
telkianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

PRIĖMIMAS PAS OHIO VALSTIJOS GUBERNATORIŲ

VERTA APLANKYTI

(Atkelta iš 10 p.)

Canal Reserv. Rockside Rd. Trailhead. Registruotis iki rugsėjo 9d. Tel. 216/206-1000.

• Rugsėjo 10 d. 7:45 v.v. – golfas mėnesioje. Moonlight Golf. Kaina – \$15. Registruotis: Little Met Golf Course, Rocky River Reserv. Tel. 216/941-9672 arba Shawnee Hills Golf Course, Bedford Reserv. tel. 440/232-7184.

• Rugsėjo 11 d. 8 v.r. – iškyla ir pusryčiai parke. Breakfast in the Park. Bedford Reserv. Egbert Picnic Area Shelterhouse. Registruotis iki rugsėjo 10 d. Tel. 216/341-3152.

• Rugsėjo 11 d. 8 v.r. – 2 v.p.p. – ūsorių meškeriojimo varžybos. The Catfish Derby at Hinckley Lake. Mokestis: – \$ 3 vaikams iki 15 m., \$5 – nuo 16 m. ir vyresniems. Hinckley lake Boathouse, Hinckley Twp. Tel. 440/234-9597.

• Rugsėjo 11 d. 10 v.r. – Paslaptingos smėlio gėlės. Diamonds in the Rough. Iškyla nuostabioms gėlėms prie kanalo stebėti. Canal Way Center, iš East 49th St., Cuyahoga Hts. Tel. 216/206-1000.

• Rugsėjo 11 d. 1 v.p.p. – Pažinkite vanagus. The Cooper's Hawk. Huntington Reserv. Lake Erie Nature Science Ctr. 28728 Wolf Rd. Bay Village. Tel. 440/871-2900.

• Rugsėjo 11-12 d. 10 v.r.-5 v.p.p. – šunų pasirodymai. Canine Fun Days & Greyhound Reunion. Polo Field, Rt. 87 & Chagrin River Rd., Moreland Hills. Kaina – \$2.50 už šunį, \$5 – suaugusiems, \$2.50 – vaikams 3-12 m., jaunesniems – veltui. Tel. 440/543-6526.

• Rugsėjo 12 d. 8:30 v.r. – 12 mylių iškyla, 1:30 v.p.p. 2 ir 5 mylių iškyla. Nature Ctr. at Shaker Lakes, 2600 South Park Blvd. Shaker Hts. Tel. 216/321-5935.

• Rugsėjo 13 d. 10-11:30 v.r. – iškyla į žydinčias pievas. Senior Seekers II. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugsėjo 13 d. 8 v.r. – Krintančio vandens skaidrės. Falling For Water. Cleve Metroparkų rytinio foto klubo sueiga. Mielai laukiame svečių. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugsėjo 14 d. 9:30-11:30 v.r. – 5 mylių iškyla jaunoms širdims. Hiking for the Young at Heart. Buckeye Trail iškyla nuo Vaughn Rd. parking area, Brecksville Reserv. Tel. 440/526-1012.

• Rugsėjo 14 d. 6:30-8 v.v. – mokymasis meškerioti. Learn to Fish. Atsivežkite savo įrankius, jauką gausite. Ken Halko patars, kaip meškerioti. South Chagrin Reserv., Shadow Lake. Miles

Ohio valstijos gubernatorius Bob Taft rugpjūčio 14 d. surengė priėmimą, į kurį pakvietė apie 300 kultūros, švietimo, verslo ir visuomeninių organizacijų atstovų. Priėmimo dalyvavo LR Gen. Garbės konsulė Ingrida Bublėnė, LB apyl. kopirm. dr. Viktoras Stankus, "Dirvos" red. Jonas Jasaitis, viešnia iš Vilniaus pedagoginio universiteto – katedros vedėja, prof. habil. dr. Danguolė Beresnevičienė.

Buvo puiki proga susitikti su Ohio valstijos vadovais, išklausti turiningą gubernatoriaus kalbą, pasitarti su jo padėjėju August Pust ir kitais atsakingais pareigūnais, pasidalinti minimis su mokytojais, advokatais, verslininkais, kitų etninių grupių atstovais. Turėjome galimybę susipažinti su istorijos ir ar-

Ohio valstijos gubernatorius Bob Taft sveikina susirinkusius. Dešinėje – valstijos pirmoji dama Hope Taft. J.Jasaitis nuotr.

chitektūros paminklų – Ohio valstijos gubernatoriaus rezidencija. Gubernatūros sodelyje įrengtoje didžiulėje pala-

pinėje svečiai buvo pavaišinti pietumis ir gaiviaisiais gėrimais. J.J.

Ohio valstijos gubernatoriaus Bob Taft surengtame priėmime dalyvavusi Vilniaus pedagoginio universiteto Psichologijos didaktikos katedros vedėja, prof., habil. dr. Danguolė Beresnevičienė (trečia iš dešinės) susitiko su grupe Lorain apskrities mokytojų. Dešinėje – Edward Chavez – Lorain Admiral King aukštesniosios mokyklos direktoriaus pavaduotojas. V. Stankaus nuotr.

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

(Atkelta iš 8 p.)

santyki su gyvaisiais – gimimams ar draugais. Man tos garbės neteko patirti. Bet esu įsitikinęs, jei būčiau ilgiau užsilikęs Bassi Terri tarpe, būčiau galėjęs asmeniškai ir autoritetingai atpasakoti tos ypatingos sriubos skonį.

Po "Rehu" ceremoninio indėnų papročiai griežtai ir visam laikui uždraudžia mirusio ar žuvusio vardą ištarti

ar jį bet kokioje formoje prisiminti, nes tai gali pakenkti jo gyvenimui aname pasaulyje, kur yra daug džiaugsmo, skanių vaisių, kur nereikia sodinti daržų ir kur pilna įvairiausių lengvai medžiojamų tapyrų, laukinių kalakutų, stirnų, kur upės perpildytos žuvimis ir kur "chechenai", "tempraneros" ir "zankudos" daugiau nebekanda.

Jauna šeima iš Lietuvos gali padėti pensijinio amžiaus žmonėms, kartu gyventi ir rūpintis ligoniais. Siūlyti tel. 216 738-7039.

Aušra ir Gintaras

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac